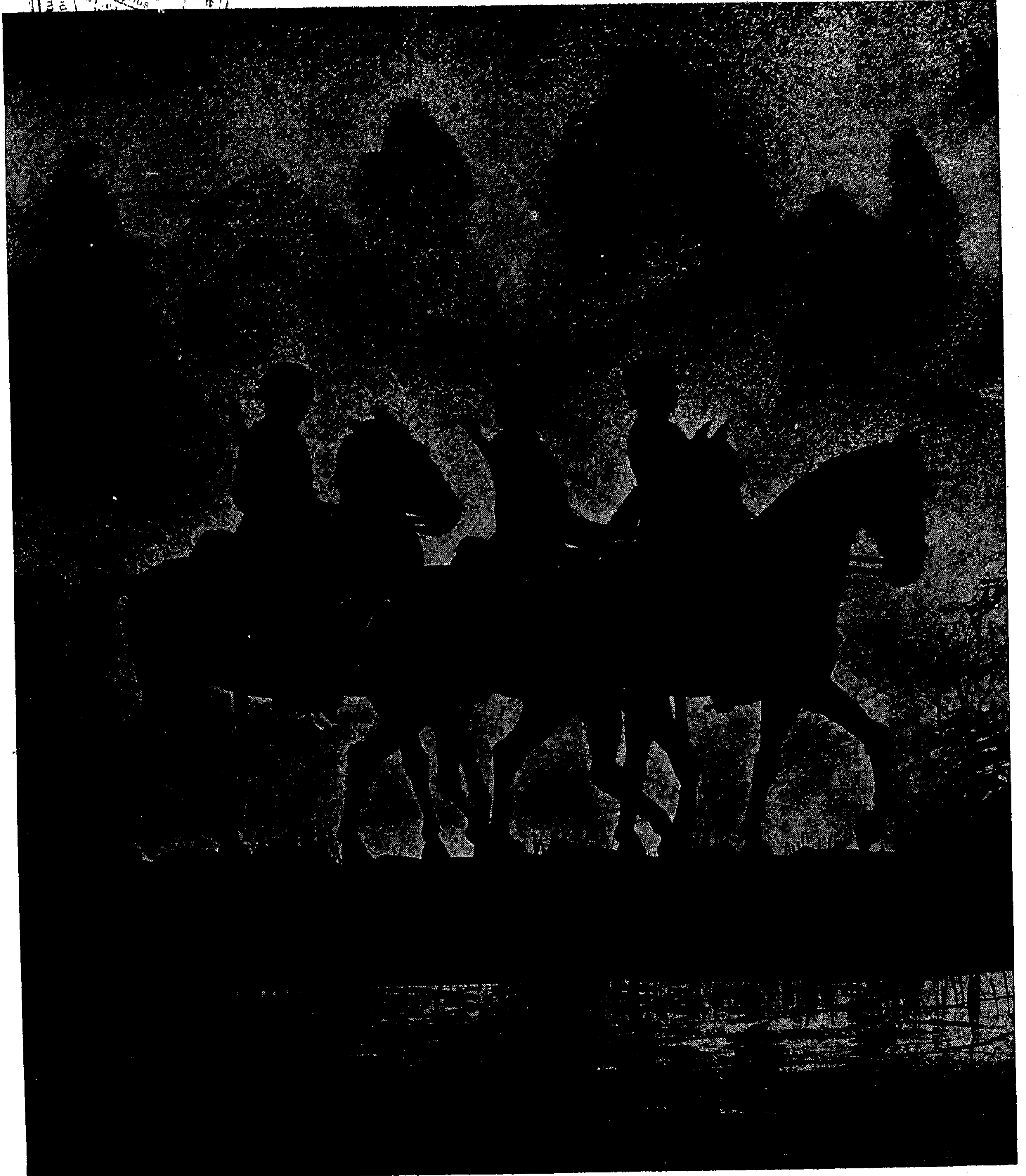
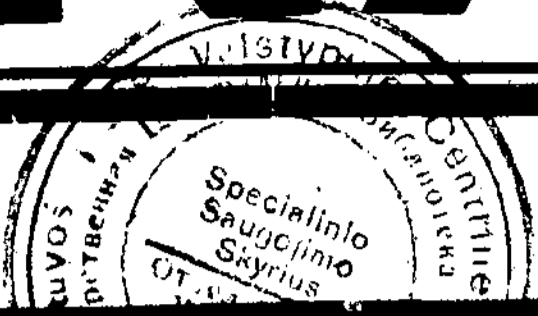

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 20

ŽVALGAI ANKSTI RYTA

Politikos apžvalga

BALTIJOS KONFERENCIJA KAUNE

Gegužės 6 d. Kaune buvo Baltijos valstybių konferencija. Estijos delegacijai vadovavo pats užsienių reikalų ministeris Selijama. Latvijos delegacijai vadovavo užsienių reikalų viceministeris Munters, kuris turėjo ypatingą įgaliojimą. Atidarymo kalbą pasakė Lietuvos užsienių reikalų ministeris Lozoraitis, kuris vadovavo Lietuvos delegacijai. Ministeris Lozoraitis atidarymo kalboje pareiškė, kad Baltijos santarvės tikslas išsaugoti taiką ir palaikyti saugumą bei reikiant teikti tarpusavę pagalbą. Baltijos valstybių santarvė turi dar sutvirtėti ir bendradarbiavimas dar labiau suartėti. Ta prasme kalbėjo ir Selijama bei Munters, kurie pabrėžė Kauno konferencijos svarbumą tolimesniam trijų Baltijos valstybių politiniam, kultūriniam ir ekonominiam bendradarbiavimui.

Konferencijos vyriausias tikslas saugumo patikrinimas ir Baltijos valstybių bendradarbiavimo išplėtimas. Be to, konferencija apsvarstė daug ir antracilių reikalų, kaip bendradarbiavimas tarp trijų valstybių diplomatinių ir konsularinių atstovų, bendro atstovavimo tarptautiniame darbe biure reikalas ir t.t. Buvo apsvarstyta estų delegacijos parengta konvencija dėl ginčytinių reikalų išsprendimo trečiųjų teismo keliu ir daug kitų teisinio ir kultūrinio bendradarbiavimo reikalų.

BALTIJOS KONFERENCIJOS IŠDAVOS

Baltijos konferencija nutarė išplėsti bendradarbiavimą tarp visų trijų valstybių, teikti vieni kitiems savitarpiską politinę ir diplomatinę pagalbą, prisidėti prie kiekvieno veiksnio, kuris turės tikslą garantuoti saugumą Rytų Europoje (kaip, pav., Rytų paktas), glaudžiau bendradarbiauti ekonominėje srityje, suvienodinti vekselių ir čekių įstatus, sudaryti sutartį dėl leidimo gyventi vienos Baltijos valstybių piliečiams kitoj Baltijos valstybėj be atskiro mokesčio.

Aplamai, visi konferencijos darbai ėjo sklandžiai ir draugiška nuotaika. Spauda, tiek mūsų, tiek Latvijos ir Estijos, patenkinta konferencijos darbais ir pabrėžia, kad iš vien veikiant kyla Baltijos valstybių reikšmė politiniame pasaulyje.

Nutarta tolimesnę eilinę konferenciją sušaukti dar šių metų gruodžio mėn. Rygoje.

PRANCŪZŲ SPAUDA APIE LIETUVIŲ — VOKIEČIŲ IR LIETUVIŲ — LENKŲ SANTYKIUS

Prancūzų žurnalas „Miroir du Monde“ savo paskutiniame numeryje rašo apie lietuvių — vokiečių santykius. Laikraštis nurodo, kad Lietuva yra pasiryžusi iki paskutiniųjų kovoti už savo teises į Klaipėdą ir niekur nenusileidžia. Pats laikraštis teigiamai žiūri į lietuvių pasiryžimą ir pabrėždamas, kad santykiai su vokiečiais yra įtempti, jis nurodo, kad dabar pasitaiko visokių netikėtumų ir tie santykiai gali nelauktai atslūgti. Tai, anot laikraščio, būtų pageidaujama visoms Europos valstybėms.

Kitas prancūzų laikraštis „Intransigeant“ rašo apie lietuvių — lenkų santykius, aprašo visą Vilniaus pagrobimo istoriją ir nurodo, kad nors nuo to laiko jau praėjo 15 metų, tačiau santykiai tarp lietuvių ir lenkų yra įtempti ir dar neatslūgo.

ANGLIJA SUSIRŪPINUSI DĖL VOKIEČIŲ APSIGINKLAVIMO JŪROJE

Anglija, stipriausia jūrų valstybė, yra labai susirūpinusi dėl vokiečių ginklavimosi jūroj. Žinios, kad vokiečiai statydinasi 12 nardomųjų laivų, sukėlė Anglijoje nerimą. Susirūpinimą parlamente pareiškė ministeris pirmininkas Macdonaldas. Anglų spauda reikalauja, kad dėl atsargumo Anglija irgi tęstų savo apsiginklavimą jūroje, lygiai taip, kaip tai daro sovietai, nors ir jie iš esmės nori taikos.

KAIP ATSTATOMAS VOKIEČIŲ KARO LAIVYNAS

Visa Europos spauda rašo, kaip atstatomas vokiečių karo laivynas. Vokiečių laivynas prieš didįjį karą buvo labai galingas. Jis turėjo 60 kreiserių, 135 naikintuvus ir sudarė 66% anglų laivyno. Po karo laivynas sumenkėjo. Dabar gi vokiečiai jį atstato ir specialistų apskaičiavimu vokiečių laivynas už poros metų pasieks anglų laivyno 35%. Turint galvoj, kad Anglija savo laivynu turi apginti milžiniškas teritorijas, o Vokietija dabar kolonijų neturi, tai aišku, kad vokiečiai, didindami laivyną, turi klastingų tikslų.

ANGLŲ PARLAMENTAS PASISAKĖ DĖL KLAIPĖDOS

Per ginčus anglų parlamente liberalų vadas, buvęs vidaus reikalų ministeris ir Palestinos vyriausias komisaras, Sir Herbert Samuel (žydai) užsiminė ir apie Klaipėdą. Jis pareiškė, kad kiekvieną rimtą reikalą, taip pat ir Klaipėdos, galima ramiai išspręsti per Tautų Sąjungą ir kitus tarptautinius organus ir nereikia būsenos įtempti. Jis nurodo, kad tokie rimti ginčai, kaip Anglijos su Persija, Jugoslavijos su Vengrija, buvo išspręsti Tautų Sąjungai padedant. Todėl ir Klaipėdos reikalas tuo keliu turėtų būti sprendžiamas. Tenka pabrėžti, kad Lietuva visuomet sutikdavo Klaipėdos reikalus spręsti Tautų Sąjungoj ir Hagos Tarptautiniame Teisme, tik kita pusė nelinkusi ten teisėtumo ieškoti ir turi savo skirtingus metodus, būtent, propagandos keliu veikti į vokietininkus Klaipėdos krašte ir trukdyti bet kokią lietuvių ir vokiečių sluogsnių bendradarbiavimą.

NAUJIEJI LIETUVOS — LATVIJOS PREKYBOS SANTYKIAI

Šiomis dienomis įsigaliojo Lietuvos — Latvijos naujoji prekybos sutartis. Lietuva turėjo sudaryti su Latvija naują sutartį, nes ankstyvesnė sutartis buvo naudinga tik latviams. Mes Latvijoje pirkome daugiau, negu jie pas mus ir tuo būdu mūsų pinigai plaukdavo į užsienį. Dabar, pagal naują sutartį, numatytas prekių kiekis, kiek mes galėsime išvežti į Latviją. Todėl jau nebebus skirtumo tarp mūsų išvežimo ir įvežimo į Latviją. Mes galime išvežti į Latviją arklių, žąsų, ažuolinių medžių dirbinių, parkieto ir t.t. Latviai pas mus gali įvežti elektros laidų ir kitų įrankių, stiklų, radio aparatų ir kt. Žodžiu, šioj sutarty yra atsižvelgta tiek į mūsų, tiek į latvių reikalavimus prekybos srityje.

VĖL MOBILIZACIJA ITALIJOJE

Italijos vyriausybė vėl paskelbė mobilizaciją. Šios mobilizacijos tikslas — Italijos kolonijų Afrikoje saugumas. Mobilizacija įvyko dėl dviejų priežasčių. Pirmiausia nustatyta, kad Europos ginklų firmos gabena ginklus į Abisiniją, be to, Abisinijos imperatorius irgi paskelbė mobilizaciją. Per šią mobilizaciją Italijoje pašaukti tarnauti gimę 1911, 1913 ir 1914 m. Naujos dvi divizijos daugiausia susideda iš juodmarškinių.

PRANCŪZŲ UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIO KELIONĖ Į SOVIETŲ RUSIJĄ IR LENKIJĄ

Prancūzų užsienių reikalų ministeris nuvyko į Varšuvą ir iš ten vyksta į Sovietų Rusiją. Jo kelionė į Sovietų Rusiją turi nemažos reikšmės, nors sutartis tarp Prancūzijos ir Sovietų Rusijos jau pasirašyta Paryžiuje. Mat, per apsilankymą Maskvoj bus apsvarstyta savitarpės pagalbos sutarties praplėtimo reikalas, būtent, daug sritinių ir tarp jų Rytų pakto sudarymo reikalas. Visa tai turi didelės svarbos Rytų Europos politiniam pastovumui. Iš kelionės į Varšuvą prancūzų spauda daug gero nesitiki. Mat, anot prancūzų spaudos, lenkai dabar jau per daug susirišę su vokiečiais ir prancūzai jų draugystės nelaukia. Tačiau, paskutinėmis žiniomis, per Lavalio ir Beko pasikalbėjimus Varšuvoje pavyko visus ligšiolinius prancūzų — lenkų nesusipratimus pašalinti.

Leidžia Kar. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius mjr. Balčiūnas

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės alkštė, „Karys“. Telef.: per Kar. Štabą 56 nr. KAINA: visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

ŽODIS VISUOMENEI

Ne skambūs šūkliai, bet savanorių kraujas išpirko Lietuvos laisvę. Neseniai, rodos, tenutilo kulkosvaidžiai. Pakilusi iš miego pavergta tauta pranešė pasauliui savo valią — norim gyventi nepriklausomą gyvenimą. Patvinę džiaugsmo ašaromis kaimų ir miestų gatvėse telkėsi moterų, senių ir vaikų būriai, sveikindami grįžtančius iš fronto brolius - nugalėtojus.

Tačiau drauge su gėstančiais karo gaisrais ėmė blukti ir mūsų džiaugsmas. Budrūs priešo agentai, skleisdami pragaištingą savo akciją, užnuodijo tautos kariškumą nepriimtiniomis mums pacifistinėmis idėjomis. Pamišę nepriklausomybės kovų žygius, paskendom pražūtingan nerūpestinguman. Pasauliui aplink besiginkluojant, nesąmoningai save raminam, tarytum krašto gynimas ir nepriklausomybės išlaikymas vien tik kariuomenės reikalas. Pamišom, kad kariuomenė tik tuomet gali klestėti ir tinkamai atlikti savo paskirties uždavinius, kai su jos darbu glaudžiai yra susijęs visuomenės gyvenimas. Kituose kraštuose sparčiai prie to einama, o pas mus — visuomenės su kariuomene bendradarbiavimas tam tikrų prievolių pavidale kartais vien įstatymo raide tepalaikomas.

Kad ir pabudę iš miego, tačiau dar nesuspėjom nusikratyti kenksmingų vergiškumo likučių, kurie neigiamai veikia mūsų tautos valstybingumo darbą.

Nesenoj praeity nuoširdžiai traukiamos karo dainos pradeda nutilti. Užmiršę pirmąsias aukas, naudodamies jų išpirkta laisve, nejučiomis įklimpom nelemtan sustingiman.

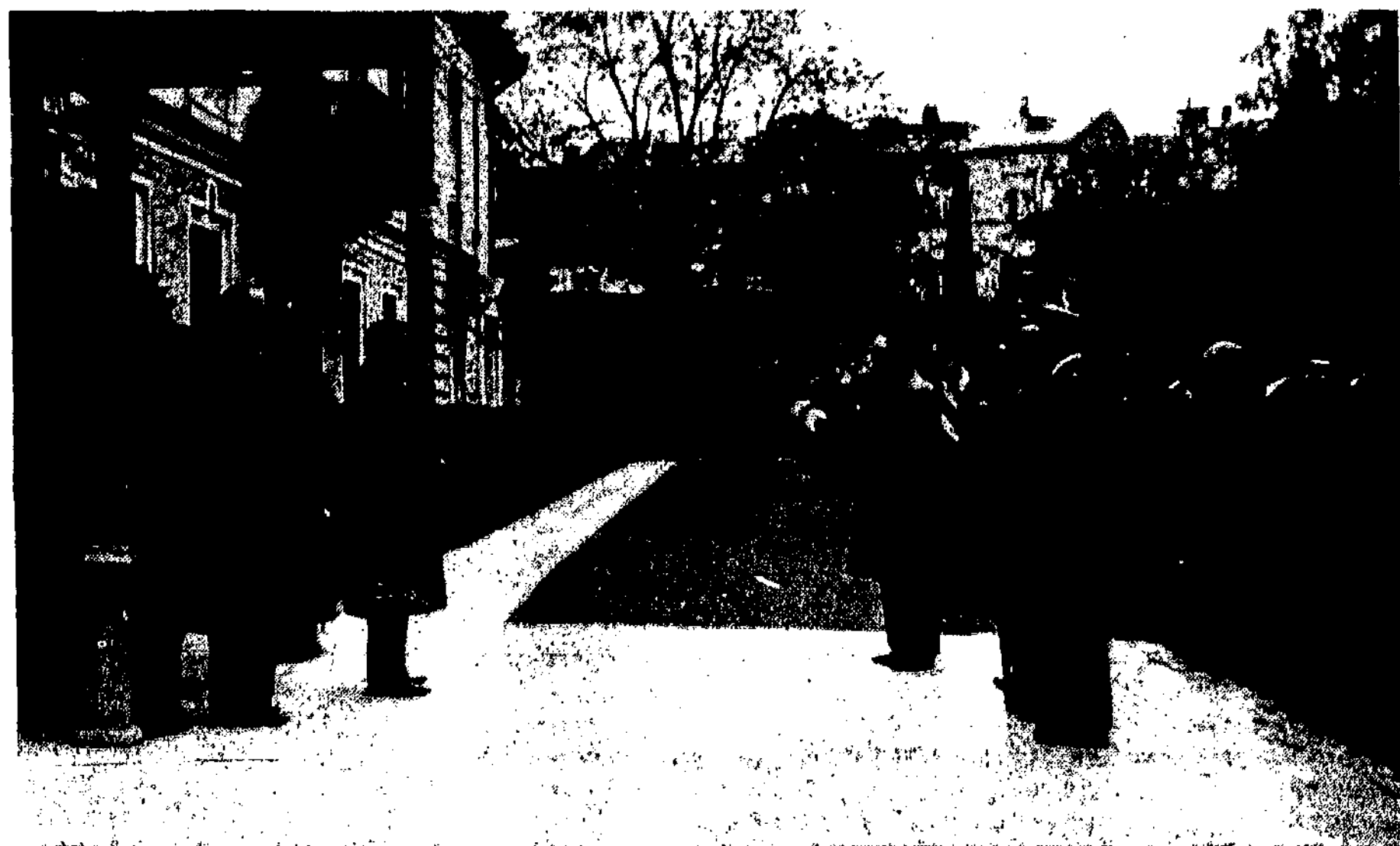
Laikas bėga, amžinai kartodamas tą patį istorijos dėsnį:

KULTŪRINIS IR MATERIALINIS VALSTYBĖS GYVENIMAS GALI KLESTĖTI TIK TUOMET, KAI JOS UŽNUGARY STOVI STIPRI KARIUOMENĖ, KURIOS LIKIMU GYVENA KIEKVIENTAS PILIETIS.

Tautos, šio dėsnio nesilaikydamos, žuvo. Buvom ir mes suklupę savo laiku. Pasiryžėlių dėka atsikėlę, nebekartokim istorinių klaidų. Nūdie savo priešų grobuoniškumą aiškiai matome — niekas apie tai neabejoja. Galimus jų puolimus atremti teįmanoma tik vienu keliu — būti visiems tinkamai pasiruošusiems gintis, kad vėl kaip 1918—1920 m. galėtumėm parodyti pasauliui, jog Lietuva yra tikrai verta nepriklausomo gyvenimo. O šią tiesą nūdie mes galėsime įrodyti tik tuomet, kai savojo krašto gynimo jėgai sunaudosim visas materialines ir moralines galimybes. Tai pasiekti galima. Tik reikia, kad kiekvienas pilietis praktiškai gyventų kariuomenės gerbūviu, kad į ginkluotų pajėgų ugdymą būtų nukreiptas visas mūsų tautos gyvenimas. Jaunuomenės auklėjimas

Kareivio Prano Eimučio Kau-
no skyriaus savanoriai kūrėjai
gegužės 12 d. — savo metinės
šventės proga — atvyko pa-
sveikinti Respublikos Preziden-
tą A. Smetoną.

Pajaujo foto

ir patsai valstybės funkcionavimas turi būt nukreiptas ta prasme ir linkme, kad kiekviename krašto pilietyj susitelktų ir visos galimos kariuomenės savybės. Visa tauta turi tapti vieninga mase pagrįsta kariška dvasia ir drausme. Krašto gynimas ir nepriklausomybės išlaikymo idėja nėra vien kariuomenės, bet visų gyventojų reikalas.

Gegužės 26 d. ruošiama visoje Lietuvoje visuomenės su kariuomene susiartinimo šventė, kariškos propagandos diena. Šią dieną į miestų ir miestelių gatves teisplaukia tūkstantinės organizuotos ir neorganizuotos minios. Nepaisydami jokių grupinių ar srovinų skirtumų, vadovaujantis vien solidarumo ir vienybės idėjomis, kviečiame visus gyventojų sluoksnius pareikšti tos dienos šventei nuoširdų savo jausmą. Suprasdami didelį spaudos vaidmenį, su atskiru prašymu kreipiamės į laikraščių ir žurnalų redaktorių išties nuteikti periodinės spaudos puslapius šios šventės idėjomis. Tą dieną teisiskaito priešas iš mūsų akių, su kokiu žūtbūtinu pasiryžimu eisim, reikalui esant, ginti savo tėvynės — visi kiekvienas sulig savo išgalėmis pasižadėkim tą dieną tapti kariais. Gegužės 26 dieną visuomenė ir kariuomenė turi pasikeisti nuoširdžiu džiaugsmu ir vienas antro meile. Nuo tos dienos mūsų krašte tarp visuomenės ir kariuomenės turi būt pajustas sveikas širdingumas, vieno ir to paties kraujo ryšis.

Tik šitaip sustiprėję, išugdę savyj vieningą kariškumo dvasią, pajėgsim užtvėnti plienu ir paraku savo valstybės sienas. Kas žino, kada likimas pašauks

mus lemiamon kovon? Ruoškimės. Stiprus karo nebijo, tinkamai pasiruošęs nebėga iš kautynių lauko. Lietuviai! Pasirodykim, jog mokame suprasti tikrąją kariuomenės paskirtį ir reikšmę. Visuomenės ir kariuomenės susiartinimo šventės dieną įkūnykim šias idėjas savosios tautos gyveniman, pagrįskim tautos ateitį visuotiniu gyventojų sukarinimu. Nusikratę visų blogybių, kurios kenkia mūsų valstybės saugumui, pradėkim naują — Tikrosios Lietuvos gadynę.

Smerkdami tuščiažodžiavimą, ryškimės tai padaryti.

VYRIAUSIAS ŠVENTEI RUOŠTI KOMITETAS:

Ats. pulkininkas **MERKYS**

Atsargos Karininkų S-gos pirmininkas

Gen. št. plk.ltn. **DULKSNYS**

Kariuom. Št. II skyriaus viršininkas

Ats. plk. ltn. **P. GUŽAS**

Lietuvos Kariuom. Kūrėjų Savanorių Sąjungos pirmininkas

Pulkininkas ltn. **KAZITĖNAS**

E. Lietuvos Šaulių S-gos viršininko p.

Ats. jaun. ltn. **J. GOLDBERGAS**

Žydų Karių Dal. Liet. Nepr. Atvadavime Sąjungos pirmininkas

Ats. jaun. ltn. St. **GUDAS**

Studentų Ats. Karininkų Korp. „Ramovė“ pirmininkas

Gegužės 26 dienos — šventės programa

Kaune ši šventė — diena numatyta organizuoti taip:

Šventės išvakarėse V. 25.: a) programa valstybės radiofone nuo 19,30 iki 20,30 val., b) mieste vaikščios kelios kuopos kareivių su orkestrais ir dainomis bei prajos raitininkai su trimičiais.

Šventės diena V. 26.: a) 10,30 — 11,30 val. visose bažnyčiose ir maldos namuose pamaldos, dalyvaujant kariuomenės daliniams ir visuomenės organizacijoms. Dvasininkai sako tai dienai pritaikintus pamokslus.

b) 13—14 val. iškilmės prie Karo Muziejaus. Dalyvauja nustatytas skaičius įvairių ginklų rūšių kariuomenės dalinių ir visuomenės organizacijos.

Programoje: malda už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, vaikų uždėjimas ant Nežinomojo Kareivio kapo, kariuomenės vado ir savanorių kūrėjų sąjungos pirmininko kalbos.

Iškilmės bus transliuojamos per radio.

c) 14,20 val. kariuomenės ir organizuotos visuomenės eisena per miestą.

d) 18—21 val. programa valstybės radiofone (paskaitos, kariškos dainos, muzika). Programą visuomenė galės klausytis prie išstatytų tam tikrose vietose garsiakalbių.

Be to, visuomenei organizuojama: 18—20 val. Petro Vileišio aikštėje:

a) būrio taktiškas pratimas,

b) norinčių iš publikos šaudymas manevriniais šoviniais iš S. K.,

c) kareiviškos sriubos ragavimas.

17—19 val. kareivinių lankymas. Tam tikslui įvairiose kariuomenės dalyse bus paskirtos kuopos (baterijos, eskadrono), kareivinės, kur visuomenė galės susipažinti su kariuomenės vidaus gyvenimu.

Miesto sode, Vytauto parke 2—3 val. koncertuos kariški orkestrai.

PAGEIDAUJAMA, KAD IR KITOSE ĮGULOSE ŠI DIENA BŪTŲ ATŠVĖSTA PANAŠIAI, KAIP IR KAUNE.

Tam tikslui įgulų viršininkai, o kur jų nėra, apskričių komendantai, susitarę su visuomenių organizacijų atstovais, prisidės prie tos dienos iškilmių organizavimo:

a) paskirdami šventėj dalyvauti atitinkamus kariuomenės dalinius; kariuomenės daliniai iškilmėse dalyvaus ginkluoti, b) miestų ribose organizuodami mūsų dalinių taktiškus pratimėlius ir šaudymą manevriniais šoviniais. Šaudymui kariuomenės įguloms skiriama:

Kauno įgulai iki 1.500 manevr. šovinių,

Šiaulių, Panevėžio, Klaipėdos įg. iki 1.000,

Kitoms įguloms iki 500.

c) paskirdami po 1 kuopos (baterijos, eskadrono) kareivines publikai apžiūrėti,

d) popietinėmis valandomis organizuodami viešose vietose (miestų soduose, aikštėse) 2—3 val. kariškų orkestrų koncertus,

e) kur galima, organizuodami nemokamai kareiviams kino seansus, pritaikintus tai dienai,

f) prižiūrėdami, kad, transliuojant kariškosios propagandos programą, dalių rajonuose būtų įrengti garsiakalbiai.

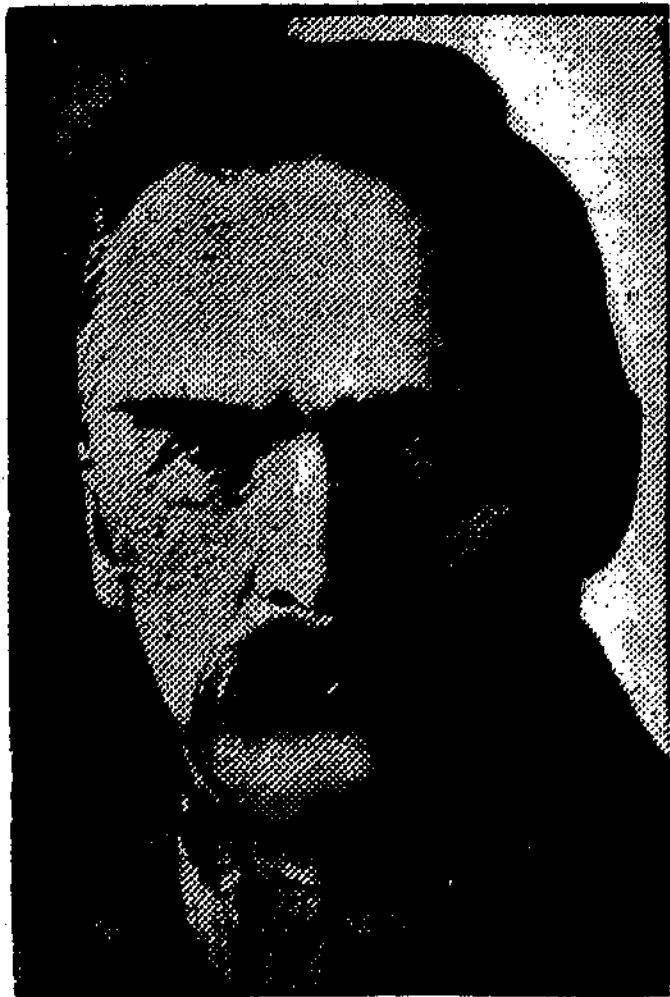
Veikiant kontakte su Šaulių Sąjunga ir policija, pasirūpinti, kad tą dieną prie namų būtų iškeltos tautinės vėliavos ir kad gyventojai, turintieji radio imtuvus, būtų kviečiami kariškosios propagandos valandomis (18—21 val.) išstatyti juos prie atidarytų langų ir transliuotų Kauno radiofono programą. Tikslas — kad programos galėtų klausyti platūs gyventojų sluoksniai.

Šventės pasisekimas ir jos sklandumas daug priklausys nuo tinkamo pasiruošimo ir geros organizacijos.

Maršalas Juozas Pilsudskis

(1867. XII. 5 — 1935. V. 12)

Juozapas Klemensas Pilsudskis gimė 1867. XII. 5 d. Žulovo dvare, Švenčionių apskrityje (okupuotoje Lietuvoje). 1877—1885 m. mokėsi Vilniaus I-oje gimnazijoje, gavęs brandos atestatą įstojo į Charkovo (Ukrainoje) universiteto medicinos fakultetą. Tačiau įsitraukęs į politikos darbą, jau kitais metais buvo pašalintas iš aukštosios mokyklos. 1887—1892 m. išbuvo Sibire, kur jį ištrėmė b. Rusijos imperijos valdžia.

Grįžęs iš ištrėmimo tęsė darbą Lenkijos socialistų partijoje, gyveno Vilniuje, Varšuvoje, lankėsi partijos reikalais Anglijoje, Šveicarijoje ir kitur. 1900 m. vėl buvo Rusijos žandarmerijos suimtas, bet 1901 m. pabėgo ir apsigyveno Austro-Vengrijoje.

Rusų-japonų karo metu lankėsi Japonijoje, tarėsi dėl organizavimo ginkluoto sukilimo Lenkijoje. 1905 m. pradėjo vadovauti partijos „kovos organizacijai“. Įsteigė kovos instruktorių mokyklą Krokovoje. 1908 m. užpuolė su kitais organizacijos nariais Rusijos pašto traukinį ties Vilniumi. Tais pačiais metais įsteigė Lvove „Milicijos ratelį“, iš kurio vėliau išsiplėtė „Kovos sąjunga“. Rengė partijos narius sukilimui prieš rusų valdžią, rašęs ir leidęs vadovėlius.

1910 m. įsteigė Austro-Vengrijoje lenkų šaulių organizaciją ir laikraštį „Strzelec“ (Šaulys.) 1914. VII. 30, kaip šaulių draugovių vyriausias komendantas, paskelbė šaulių mobilizaciją. VIII. 6 pirmoji šaulių kuopa išengia su austro-vengrų kariuomene į Rusijos imperiją (b. Lenkijos karalystę). Pilsudskis IX. 1 d. austro-vengrų kariuomenės vadovybės pakeltas į pulkininko laipsnį ir paskirtas 1 legionų pėstininkų pulko vadu. 1915 m. pradžioje skiriamas I legionų brigados vadu. Dalyvauja kautynėse su rusais pietų-vakarų fronte.

1916. IX. 26. pasitraukė iš brigados vado pareigų ir vėl įėjo į politikos darbą. 1917. VII. 22 areštuotas vokiečių valdžios. 1918 m. paskirtas Lenkijos karo reikalų ministru, o XI. 14 — valstybės viršininku. Iš karto pradėjo kovą su ukrainiečiais dėl Galicijos (Mažosios Lenkijos), o 1919 m. ir su rusais bolševikais dėl Gudijos.

1919 m. balandžio mėn. jo įsakymu lenkų kariuomenė užėmė Vilnių. Nuo to laiko prasidėjo lenkų - lietuvių karas. 1920. II. 26 d. Pilsudskiui suteiktas pirmojo Lenkijos maršalo titulas. X. 9. jo įsakymu lenkų kariuomenės dalys, gen. Želigovskio vedamos, vėl atima iš mūsų Vilnių. 1921 m. Krokuvos ir Varšuvos universitetų išrinktas garbės daktaru.

1922. XII. 9 pasitraukė iš valstybės vado vietos ir perdavė valdžią respublikos prezidentui Gabrieliui Narutavičiui, kilusiam taip pat iš Lietuvos. Išstatyti savo kandidatūrą į prezidentus atsisakė. 1922—1923 metais buvo generalio štabo viršininku ir karo tarybos pirmininku. 1923. VI. 28 seimas priėmė nutarimą, kad „maršalas Juozapas Pilsudskis kaip valstybės viršininkas ir vyriausias kariuomenės vadaš nusipelnęs tautai“.

1924—1926 m. daug rašo spaudoje, laiko paskaitas. 1926. V. 12 d. ginkluotu kariuomenės sukilimu nuvertė Vitoso kabinetą ir pasidarė faktiškuoju Lenkijos valdovu. Iki pat mirties ėjo karo reikalų ministerio ir generalinio kariuomenės inspektoriaus pareigas.

Mirė Varšuvoje gegužės 12 d. 20 val. 45 min., kaip tik savo prieš 9 metų padaryto perversmo sukakties dieną.

Maršalo J. Pilsudskio vaidmenį lietuvių-lenkų santykiuose įvertins istorija. Lenkijai šis valstybės vyras ir kovotojas dėl jos nepriklausomybės padaręs nepaprastai daug. Iš jo prieš 25 metus įsteigtos šaulių organizacijos išaugo legionų kuopos, batalionai ir pulkai, vėliau šios dalys virto tautiška lenkų kariuomene. 1926 m. jis tvirta ranka paėmė valdžią ir sustabdė prasidedančią Lenkijoje anarchiją, atskirų partijų mirtinos ir su valstybės saugumu nesiskaitančios kovos pasekmę.

Ypač daug padaręs velionis Lenkijos kariuomenės sucementavimo ir sustiprinimo srityje. Tai buvo nelengvas darbas, atsižvelgiant net ir į karininkų bei puskarininkų kadru sudėtį. Prieš įstojant į lenkų kariuomenę vieni tarnavo Rusijos kariuomenėje, kiti Austro-Vengrijos kariuomenėje, dalis atėjo iš Vokietijos kariuomenės, dar daugiau — iš legionų. Ir vis dėlto maršalui pavyko sudaryti vieningą kariuomenę. Karių tarpe velionis buvo ypač gerbiamas.

LENKIJOS L.O.P.P. 1934 METAIS

Lenkijos priešlėktuvinės ir priešdujinės apsaugos lygon 1934 metais įstojo dar 188.737 nariai, tuo būdu šių metų sausio mėn. 1 d. lyga turėjo jau 1.250.685 narius, t. y. vienas lygos narys tenka 26 gyventojams. (Mūsų krašto Aeroklubas, kad susilygintų su lenkais, turėtų suburti į savo eiles 92.308 narių, bet tikisi turėti jų net iki 150.000 žm.). Iš 1.250.685 narių 1.025 žmonės yra garbės nariai, 624.905 — tikrieji nariai ir 624.755 — nariai rėmėjai.

Pr. metais lyga tikėjosi gauti iš savo skyrių vaivadijose 4.006.847 zlotų, bet gavo žymiai daugiau, net 5.265.476 zl. Todėl numatytos išlaidos nuo 4.275.893 zl. buvo padidintos iki 5.010.436 zlotų.

Vilniaus apygardoje (skyriuje) yra 33.963 nariai, be to, dar atskira Vilniaus geležinkelių apygarda turi dar 12.690 narių.

Tačiau, Vilniuje narių skaičiaus prieauglis nėra žymus. Narių skaičius, o taip pat ir pajamos, žymiai padidėjo 1934 metais Krokuvos, Lodzės, Varšuvos, Kielcų ir Poznaniau apygardose.

Smulkių dalių atsipalaidojimas, pasitraukimas ir išėjimas iš kautynių

Iš karo patyrimo žinome, kad atsipalaidojimas, pasitraukimas ir išėjimas iš kautynių labai jautri ir nelengva kautynių forma; minėtose kautynėse reikalaujama daug energijos ir sumanumo iš žemesniųjų viršininkų, kaip tai: kuopos vado, būrio vado, skyrininko ir grandininko.

Kiekvienas iš kautynių pasitraukimas, ar priverstinas, ar savo noru, turi būti vedamas ir griežtai laikomas žemesniųjų viršininkų rankose. Visi minėtieji viršininkai turi gerai atsiminti, kad menkai valdomas pasitraukimas lengvai gali bėgimu virsti ir tuo būdu gali labai atsiliepti tolesnių operacijų bei veiksmų eigai.

Kiekvienas eilinis, o ypač smulkių dalinių viršininkai, turi būti taip mokomi, kad jiems būtų pagrindiniai išskiepiti, jog pasitraukimas, kokio pobūdžio jis būtų, priverstinas ar savo noru, dažnai yra reikalinga kautynių forma bendram pasisekimui; todėl taikos metu su smulkiomis dalimis reikia ne mažai pratimų tokio pobūdžio praveisti, kad visi būtume gerai įsitikinę, jog esame tokioms kautynėms visiškai pasirengę. Turėdami pasitikėjimą, kautynėse drąsiau ir sumaniau veiksime.

Prieš didįjį karą rusai savo kariuomenėje labai retai darydavo atsipalaidojimo ir išėjimo iš kautynių pratimus. Viršininkų buvo protaujama, kad pėstininkams, kurie buvo puolamosios dvasios, pasitraukimas bus visai bereikalingas, todėl, visai nereikia jų tokioms kautynėms rengti.

Kokie buvo viso to padariniai gerai žinome. Dauguma tokio pobūdžio kautynių rusų kariuomenėje neturėjo pasisekimo, nors ir buvo vadovybės apie pasitraukimą iš anksto įspėjama. Kariuomenės dalys tokioms kautynėms nebuvo parengtos ir nekartą buvo, kai pasitraukimas panišku bėgimu virsdavo; vadovybei reikėdavo geležinės energijos, kad sulaikytų ir sutvarkytų tokias kariuomenės dalis.

Vokiečiai kai kuriuos pasitraukimus pravedė visai gerai, nes taikos metu, o ypač prasidėjus karui, jų kariuomenė buvo tokioms kautynėms rengiama. Viršininkai ir valdiniai turėjo pagrindinį parengimą minėtomis kautynėms.

Mūsų karinėje spaudoje ir veikiančiuose statutuose šiuo klausimu beveik nieko nepasakyta.

Duosiu čia pagrindinius nurodymus, reikalingus mūsų žemesniems viršininkams atsipalaidojime, pasitraukime ir išėjime iš kautynių.

1. Kautynių nutraukimas

Kautynes nutraukti atsipalaidojimui maži daliniai gali tikrai gavę įsakymą iš aukščiau.

Be minėto įsakymo dalinys negali kautynių nutraukti ir savo nuožiūra pasitraukti.

Kokiais gi atvejais gali kilti reikalas, aukštesnei vadovybei nusprendus, savo noru nutraukti kautynes ir pasitraukti?

Štai jie:

a. Susitinkamose arba puolamose kautynėse, kilus reikalui išlyginti kritišką kautynių padėtį, reikės, tam tikrais atsitikimais, per daug pirmyn išsikišusį da-

linį gelbėti nuo priešo naikinančios ugnies, arba patogesniai susitvarkymui puolančioms kautynėms atitraukti jį atgal iki patogesnės ribos tolesniam puolimui.

b. Stabdomosiose kautynėse, pirmyn išmestiems daliniams, kurie trauksis kaudamiesi, reikiamojo laiko laimėjimui. Arjergardų kautynėse, kuriems tenka uždavinys traukiantis stabdyti priešą.

c. Atsipalaidojimas ir nevisiškas pasitraukimas gali būti ir tokiuose daliniuose ir tokiose vietose, kur kalbama apie pastovų frontą, t. y. perėjimas iš manevrinių (judrių) operacijų į pastovų bei pereinamąjį gyvenimą.

Visais čia minėtais atvejais pasitraukimas turi būti pravedamas planingai; tokiems pasitraukimams turi būti duoti tam tikri įsakymai, kurie turi būti tiksliai vykdomi žemesniųjų viršininkų.

Nemaža atsitikimų kautynėse, o būsimajame kare jų neišvengsime, kai reikės nenumatytą, kritišką bei priverstiną atsitraukimą vykdyti; tokiuose pasitraukimuose vadovybė negali numatyti visų smulkmenų savo įsakymuose; tokiais atvejais pasitraukimo planingumą gali išlaikyti tik taikos metu gerai išmokyti smulkūs daliniai.

2. Pasitraukiamųjų kautynių fazės

Pasitraukiamose kautynėse, vedant visišką pasitraukimą, nuo smulkių dalių viršininkų (ypatingai nuo grandininko, skyrininko ir kitų) reikalaujama atsargumo ir iniciatyvos šiose fazėse:

- nuo buvusio kautynių fronto atsipalaidojant,
- priešingą (atbulą) manevrą vykdam, siekiant skirtojo tikslo,
- apsižiūrėjimas atsargos priemonėse, uždavinį vykdam, kurį dalinis gaus skirtu pasitraukimo tikslu.

3. Įsakymų formulavimas ir jų vykdymas

Įsakyme pasitraukimui smulkaus dalinio kritiškose aplinkybėse turi būti nurodyta:

- laikas (valanda) reiškias pasitraukimą (pav.: „Pasitraukite tuojau“, „Pasitraukimą vykdyti tą ir tą valandą“ arba „Tą ir tą valandą kuopa pradės atsipalaidojimą nuo priešų, saugodamasi kautynių sauga po vieną skyrių nuo kiekvieno būrio ir pasitrauks ir t. t.),
- pasitraukimo kryptis — pasitraukimo keliai;
- tikslą (vietovės ruožą), kur dalinys turi pasitraukti arba vietą, kur dalinys po pasitraukimo turi susiburti.
- uždavinys pasiekus skirtąjį tikslą.

Smulkūs daliniai tą uždavinį gaus, paprastai, tiksliai skirtąjį tikslą arba vietą pasiekę.

Įsakymą pasitraukti smulkių dalinių viršininkai duoda žodžiu, per bėgiką, arba sutartiniu ženklu (švilpuku, rankos mostelėjimu, rakieta, vėliavėle, šviesos signalu ir t. t.).

Retais atsitikimais, kai būseną lengvesnę, o jų kautynėse maža, įsakymą pasitraukti galima duoti ir raštu. Norėdami išlaikyti paslaptį įsakyme, duotame raštu, smulkaus dalinio viršininko pasitraukimui pirmojo ešelono neturi būti minima, kas manoma daryti

pasitraukus arba koks uždavinys po to bus duodamas tam daliniui. Kritiškais ir staigiai reikalingais atsitikimais pasitraukti smulkaus dalinio viršininkas negalės tučtuojau ir skubiai viską nurodyti savo įsakyme, kas buvo aukščiau minėta (punktai a — č). Valdymas ir pasitraukimo vadovavimas tokiose situacijose pasireiškė tikrai tuo, kad reikiamu laiku bus duotas (balsu, ženklų, per ryšininką) įsakymas „Pasitraukti“, bus paskirta „kryptis“ ir „tikslas“ (susibūrimo vieta) ir tikrai per pasitraukimą, pagal situaciją ir galimybę, turi smulkaus dalinio viršininkas rasti laiką savo įsakymą papildyti taip, kaip buvo jau nurodyta.

Kaipo pagrindinis reikalavimas būrininkams, skyrininkams ir grandininkams, kad tokiais atsitikimais, akylai atsižvelgiant į kaimynų padėtį, savo situaciją, priešą ir vietovę, energingai ir su reikiamu atsargumu laikytų patys visą valdymą ir vadovavimą savo rankose ir paruoštų pasitraukimo veiksmą taip, kaip buvo aukščiau nurodyta. Todėl pasitraukime turi būti asmeniškasis vadovavimas būrių, skyrių, grandimi skirtose kryptyse ir skirtuose tiksluose.

Dalinių viršininkai (kuopos, būrio, skyriaus) turi būti visuomet pasirengę atsakyti į šį klausimą: kaip pravesiu pasitraukimą pagal duotąjį man įsakymą, kad jo vykdymas būtų apsaugotas, su mažiausiais nuostoliais praveistas ir nepastebimas iš priešų pusės.

Įvykdymui šio kiekvienas viršininkas turi turėti aiškų ir tikslų planą:

a) kaip atsipalaidosiu nuo priešų (išskyrimas dalinių laidavimui pasitraukimo ugnimi ir dalinių tuojau atsipalaidojančių);

b) kaip ir kur pasitrauksiu, kad naudingai, pagal duotąjį man uždavinį, apsaugočiau savo dalinį ir tolesnio uždavinio vykdymą, t. y. turiu paskirti savo dalinio pasitraukimo kryptį ir susibūrimo vietą (tikslą) po atsipalaidojimo

Kuopos vadas savo įsakyme pasitraukti turi nurodyti:

- laiką ir savo būrių atsipalaidojimo būdą;
- būrių pasitraukimo kryptis (kelius);
- būrių arba visos kuopos tikslus (susibūrimo vietas).

Būrio vadas savo įsakyme turi nurodyti:

- savo skyrių laiką ir atsipalaidojimo būdą; reikiant grandžių;
- skyrių arba atskirų grandžių pasitraukimo kryptis (kelius);
- skyrių arba viso būrio tikslus (susibūrimo vietas).

Skyrininkas turi paskirti:

- savo grandžių laiką ir atsipalaidojimo būdą;
- grandžių pasitraukimo kryptis;
- skyriaus tikslus (arba susibūrimo vietą).

Svarbiu veiksmu pasitraukime yra materialinis aprūpinimas; tatau turi būti atlikta prieš pradendant vykdyti pasitraukimą. Todėl šis veiksnys reikia nors trumpai aptarti.

Materialinis aprūpinimas, atsipalaidojant ir pasitraukiant, smulkiame dalinyje reiškiasi:

a) tiekimu šovinių (šaudmenų) ir maisto, atsižvelgiant į situaciją (padėtį), susidarantią pasitraukime;

b) medžiagos evakuacija (atsitraukimas kuopos gurguolės, šovinių vežimų su atsarga, virtuvės ir tiekmenų);

c) ligonių ir sužeistųjų evakuacija ir reikiant jų apsauga.

Kuopos vado svarbiausiu rūpesčiu bus aprūpinti šoviniiais ir maistu dalinius, pasiliekančius kontakte su priešų. Aprūpinimas dalinių, tuojau pasitraukiančių; maisto ir šovinių išdavimas tolesniems uždaviniams bus naudingiau atlikti atsipalaidojus, t. y. susibūrus vietose, arba skirtuose tiksluose.

Kuopų ir būrių vadai, disponuoją rezervais (2-asis ešelonas), pirmojo ešelonu atsipalaidojimą vykdo rezervų remiami.

Daliniai, kurie pasitraukime statomi sparnuose, atsipalaidojant ir pasitraukiant perima sparninio ryšio ir apsaugos pareigą.

Ryšio atžvilgiu pasitraukime viršininkai įpareiguojami:

a) stengtis, kad laiku būtų pranešta kaimynui apie savo pasitraukimą;

b) stengtis susitarti su kaimynu planingo pasitraukimo vykdymui.

Palaikymui ryšio smulkiuose daliniuose naudojami paprasti ir nesudėtingi būdai: balsas, švilpukas, rankos ženklas, bėgikai, sutartiniai ženklai, rakietos, vėliavėlės, optikos ženklai.

4. Atsipalaidojimo apibrėžimas

Atsipalaidojimas nuo priešų pasitraukimui, ypač pirmojo ešelonu, yra ypatingas veiksnys, reikalaujantis iš viršininko tvirtos valios, šalto kraujo ir rimtai atsidėjusių ir gerai išmokytų tam uždaviniui kareivių. Ypatingai plačiuose frontuose, kaip kovojant stabdomąsias kautynes, viršininkų įtaka gan aprėžta, todėl žemesniems viršininkams taikos metu turi būti tvirtai žinoma: **laikyti savo valioje ir niekuomet neišleisti iš rankų būrio, skyriaus, grandies vadovavimo, įvykdant uždavinį iki galo.**

Atsipalaidojimas nuo priešų yra jautriausia fazė pasitraukiamose kautynėse ir priklauso nuo kautynių veiksmų dalinio, kuris tai vykdyti turi. Dalinys, apsaugodamas pats save, turi nutraukti kautynes, saugodamasis pasitraukti į vietą, kur galės susiburti vykdyti tolesnio pasitraukimo arba uždavinio, kuris jam bus atėityje pavestas.

5. Pagrindiniai nurodymai smulkių dalinių atsipalaidojimui dieną (šviesoje)

Atsparos postai, kurie yra patogesnėje vietovėje ir kiek toliau nuo priešų, turi remti ugnimi savo ešelonu atsipalaidojimą ir atsitraukti pirmame ešlone paskiausiai. Tai būtų atsparos postai arčiau miškelių, vienkienių, sodų, kalnelių, gerai slepiančių atsipalaidojimą ir t. t.

Daliniai, kurie turi vykdyti priešingą judesį prieš ugnį ir kurie neturi patogios vietovės sąlygų pasitraukimui, turi būti remiami kaimynų ugnimi.

Priešingas judesys daromas perbėgimais po vieną ir perbėgimais grandimis arba skyriais taip, kaip tai daroma puolime, tikrai čia priešingon pusėn.

Prieš ugnies įtakoje grandys, skyriai remia vienas kitą tol, kol suranda patogią vietą arba priedangą tolesniam priešingam viso dalinio judesiui. Todėl pasitraukimas ir išėjimas iš kautynių laikomas tas pats puolimas, tikrai vykdomas priešingon pusėn, o toks

puolimo vykdymas gana sunkus ir reikalauja daug treniravimosi.

Pirmus judesius atsipalaidojant iš kautynių fronto teks vykdyti šliaužiant, kad būtų surasta patogesnė vieta tolesniam judesiui: greitam žingsniui, perbėgimui.

Atsipalaidojant dieną, pirmajam ešelonui retai kada pavyks pasitraukti iškart; daugiausia ir beveik visuomet teks atsipalaidoti palaipsniui. Ugnies planas atsipalaidojant bus kombinuotas tuo atžvilgiu, kad atskiri žemesnieji viršininkai savo iniciatyva ugnies duotų ten, kur tai reikalauja aplinkybės ir kur savo dalinio atsipalaidojimas sunkiausiai vyksta. Kad galima būtų pasiekti glaudaus tuo reikalu bendradarbiavimo, minėtose kautynėse kiekvienas viršininkas turi dirbti, kad savo darbe vadovautųsi šiais dėsniais:

a) bendrojo įsakymo bei duotojo uždavinio prasmė;

b) savo dalių padėtis;

c) kaimynų padėtis ir veiksmų derinimas su jais;

č) priešo galimūmai;

d) vietovės ypatybės.

Atsipalaidojant dieną dažnai reikės artilerijos paramos, kad atsipalaidojimas būtų galimas. Būtinai dalykas artilerijos paramai: turėti saugumo plotą, tai reiškia, kad priešo kautynių ruožas būtų nuo mūsų kautynių ruožo daugiau kaip 200 metrų. Ugnis šiuo atveju turi būti koreguojama taip, kad pirmiausia neutralizuotų priešo ugniavietes (sunk. ir lengv. kulkosv.), kurios daugiausia kliudo mūsų atsipalaidojimui ir kur blogiausia atsipalaidojimui vietovė. Daugiausia naudinga sunk. kulkosvaidžių sparninė ir įstrižinė ugnis, nors šiuo atveju nelengvai įvykdoma.

Ugnies valdymas turi būti decentralizuotas ir pavestas būrininkų, skyrininkų iniciatyvai.

Kritiška pirmojo ešlono dalinių situacija, esančių glaudžiam kontakte su priešu, reikalauja ir ofenzyvinių veiksmų (mažų puolimų) tam tikrose vietose, kad tų dalinių ištraukimas iš fronto dieną būtų įmanomas. Tuos mažus priešpuolimus vykdo antrojo ešlono daliniai su tiksliai aprėžtu uždaviniu, paprastai, todėl, kad, priešą paveikus savo staigumu, palengvintų tam tikro dalinio atsipalaidojimą, sulėtinus priešo veiksmus. Minėto pobūdžio veiksmai reikalauja greito ir tikslaus sprendimo ir pasitraukime vykdomi tiksliai tokiais atvejais, kada situacija būtinai reikalauja, atsižvelgiant į galimus nuostolius ir duotojo pasitraukimo įvykdymą.

Priešpuolimą gali vykdyti kuopa, būrys, t. y. daliniai, kurie gali disponuoti tam tikrais rezervais.

Skyrininkas savo grandis atpalaiduoja tiksliai ugnimi ir judesiu, kaip ir puolime, tiksliai judesiu priešingon pusėn. Skyrininkas, matydamas, kad jo padėtis atsipalaidojime daug geresnė kaip dešiniojo (kairiojo) kaimyno, turi reikšti iniciatyvos ir ugnimi bei judesiu pagelbėti kaimynui. Svarbiausia skyrininko pastanga tai atpalaidojimas automatiško ginklo (lengv. kulk.) su jo aptarnavimu ir medžiagine dalimi; dėl to pirmoji pareiga tą ginklą vertinti, t. y. suteikti tinkamą galimybę jam atsipalaidoti. Todėl pasitraukimą pradeda, paprastai, lengv. kulk. grandis, o grenad. grandis dengia jos pasitraukimą.

Bus atsitikimų, kada lengv. kulk. grandis dėl savo patogesnės padėties galės tam tikrą laiką saugoti grenad. grandies atsipalaidojimą; pavyzd.: kai lengv.

kulk. grandies atsparos postas remiasi į miškelį arba viensėdį, teikiantį jai patogių sąlygų pasitraukimui.

Negalima šabloniškai nustatinėti, kuria tvarka atsipalaiduoja ginklai (sunk. ir lengv. kulk.), bet tiksliai pagal reikalingumą ir esamą padėtį.

Kiekvienas viršininkas turi numatyti tinkamą galimybę pasitraukimui, saugoti savus kulkosvaidžius, medžiaginę dalį ir šaudmenis, nes už kiekvieną prarastą ginklą tenka sunkiai atsakyti.

Kad būtų užtikrintas naikinamasis ugnies veiksnys pasitraukime, kritiškais atvejais, reikia taikos metu šaudymui paruošiamuose veiksmuose mokyti visus šaulius taktiškai-techniško mitrumo, t. y. kaip susirasti patogią vietą šaudymui priešingame judesyje, ypatingai bėgant. Tai liečia taip pat sunk. ir lengv. kulkosvaidžių tarnybą. Iš lengv. kulk. Z. B. reikia galėti šaudyti stačiom; kada reikia vartoti lengv. kulkosvaidį pasitraukime dengtoje vietoje (miške, kaimuose) ir kada, pavyzd., priešas mus persekioja įkandin, o šaudymui padėtis neįmanoma užimti.

6. Atsipalaidojimas naktį

Kad pasitraukimas liktų geriausiai paslėptas, daugiausia vykdomas naktį. Paprastai, dalinys pradės atsipalaidojimą nuo priešo baigiantis dienos kautynėms — pavakary, kuris padės tamsos priedangoje nepastebėtiems nutraukti kautynes.

Šiuo atveju kautynių nutraukimas ir smulkių pirmojo ešlono dalinių atsipalaidojimas bus vykdomas pagal susidariusią abiejų pusių kautynių padėtį:

a) dalelių priedangoje atsipalaidojimas, kurias palieka tam tikram laikui atsipalaidojanti dalis prieš sekimui ir jo klaidinimui;

b) visų dalinių atsipalaidojimas iš fronto iškart arba palaipsniui.

Dalelių pasitraukimą dalies priedangoje, paliktų prieš klaidinimui, skiria vadovybės įsakymu, kuriame nurodoma priedangos dydis, jėga ir laikas, kiek ilgai turės likti vietoje.

Kiekvienas viršininkas turi gerai atsiminti, kad atsipalaidojimą tamsoje įvykdytų slapta, skirtu laiku ir kaip galima greičiau.

Atsipalaidojimo dengimui naktį priedangos dalelės paliekamos daugiausia ant kelių. Kitose vietose tik ten, kur atsipalaidojimo dengimui būtinai reikalinga, o svarbiausia prieš klaidinimui.

Dalelių pajėgumas, paliekamų prieš klaidinimui, kaip jau minėjau, skiriamas įsakymu iš aukščiau, atsižvelgiant į įvertinamąjį kontaktą su priešu ir iš to išeinantį tikslą, būtent, ar norime:

a) atsipalaidojimą dengti,

b) sekimą laiduoti arba

c) priešą klaidinti (nepasikeitusią padėtį fronte išlaikyti).

Priedangos dalelių viršininkų pareiga: duoti nepasikeitusios padėties vaizdą ir normalaus kautynių judesio. Tais sumetimais vadovaujantis, dalelėms, liekančioms kontakte su priešu, reikia padidinti šovinių kiekis, o ypatingai šviečiamųjų. Geriausiai būtų, kad reikalingą šovinių kiekį atiduotų pasitraukiantieji daliniai.

Priedangos dalelių viršininkai turi atsiminti, kad plataus masto kautynių priešas naktį nepradės, o dažniausiai darys sustiprintą žvalgybą aiškiomis kryp-

timis (pagal kelius); minėtas žvalgybas galima nublokšti akylia ugnimi.

Tam tikrais atvejais naktį reikės palikti ir kulksvaidžius, ypatingai lengvuosius.

Automatiniai ginklai paliekami tikrai, kai būtina reikia; be to, reikia numatyti priemones, kad kritiškame momente šioms priemonėms būtų saugumas laiduotas (laikymas tam tikrą laiką, palengvintas pasitraukimas).

Atsipalaidojančioms dalims pasitraukimo judesiui vykdyti naktį pasitraukimo kryptys ir susibūrimo vietos renkamos tikrai pagal kelius. Kur tų kelių nebūtų, parenkamos aiškios vietos pasitraukimo kryptyje: miško kraštas, vienkiemiai su sodais, žymūs grioviai ir t. t. Skyrininkai ir grandininkai turi patys vesti iš kautynių fronto savo kareivius iki būrio vado skirtos susibūrimo vietos. Skyrininkai tikrai labai retai skiria susibūrimui vietas savo skyriams; jų nuotolis nuo fronto 50—100 metrų; toks reikalas gali kilti, kai skyrius išmėtytas plačiame fronte; iš susibūrimo vietos skyrininkas veda savo skyrių toliau, taikindamas atitinkamas rikiuotės formas.

Įsakymai atsipalaidoti kautynių fronte gali būti duodami: grandyse pūsarsiai, perduodant vienas kitam tiesiogiai, per ryšių žmogų, sutartiniu garsiniu ženklu, rakieta, žibintuvu ir t. t.

Būrių vadai susibūrimo vietoje, netoli už fronto, turi surasti priedangą nuo priešų ugnies. Minėta vieta turi būti aiški, kad būtų galima ją lengvai surasti. Atstumas tos vietos priklausys: nuo fronto pločio užimamo būriu, nuo vietovės bendro vaizdo (konfigūracijos) ir, iš dalies, nuo kelių, einančių į užnugarį.

Esant būriui normaliam kautynių fronte, susibūrimo vietos atstumas naktį apie 200—300 m fronto gilumoje. Juo arčiau, tuo geriau tolesnį saugų pasitraukimą vykdyti.

Esant būriui plačiame fronte (ginantis), susibūrimo vietą reikės rinkti nuo 1 iki 2 km už fronto ir skyriams reikės savarankiškai tie atstumai nugalėti. Todėl skyriaus pasitraukimo kryptys arba keliai ir susibūrimo vietos turi būti tiksliai paženklinėti ir skyriams iš anksto žinomi.

Iš būrio susibūrimo vietos būrio vadas pats veda naktį būrį į kuopos susibūrimo vietą, arba skirtu keliu į tą vietą, kuri buvo būriui skirta kaip tikslas.

Jeigu kuopa po atsipalaidojimo turi uždavinį užimti gynybą dar iki nakties, netoli buvusio fronto, kaip pagrindas, reikalaujama, kad būriai suburti būtų vedami į skirtą tikslą. Diriguoti tokiais atvejais atskirai skyrius, tuojau po atsipalaidojimo į gynybą vietą, kad tenai užimtų tam tikrus atsparos postus, naktį nenaudinga ir neužtikrinama, kad tą uždavinį skyrininkai tinkamai atliks.

Atsipalaidojant ir traukiantis tamsoje, būtina reikia, kad visi viršininkai galėtų gerai orientuotis ir laiduotų sau neklaidingą dalių nuvedimą į užnugarį.

Paprastai laikomasi šių atsargos priemonių:

a) pasitraukimo krypčių (kelių) ir susibūrimo vietų žvalgymas; vėliau iš tų žmonių išskiriami palydovai; žvalgymas atliekamas iki sutemų; žvalgybon patartina skirti daugiau prirykusius puskarininkius ir sumanesnius kareivius;

b) pasitraukimo krypčių (kelių) iš fronto gilumon pažymėjimas: susibūrimo vietų — šiaudų ryšulėliais, balta medžiaga bei popieriu ir t. t. Vietose, pridengtose nuo priešų sekimo, galima patogiai pa-

naudoti ir šviesos ženklus tam tikros krypties sutartiniu ženklu pažymėjimui: žibintuvu, rakieta. Šviesos sutartiniams ženkliams viršininkai patogiai gali panaudoti kišenines elektros lemputes;

c) pagal situaciją ir aplinkybes galima panaudoti kai kuriuos sutartinius ženklus (švilpukas, pamėgdžiojimas miško žvėrių bei paukščių tam tikroje sutartoje vietoje, pavyzd. — griežlės balsas, kurapkos, varnos ir t. t.).

Pasirinkęs tam tikrą orientavimosi objektą, viršininkas turi supažindinti visus savo dalinius, kad visi gerai apie tai žinotų.

Jeigu trūksta laiko dalims, esančioms tiesioginiame kontakte su priešais, prieš atsipalaidojimo pradžią (pasitraukimą) išvalgyti pasitraukimo kelius, į susibūrimo vietas arba vietas tolesniam uždaviniui vykdyti naudojami žmonės iš rezervo dalių, kuriems vietovė iš buvusių kautynių bei veiksmų jau teko anksčiau gerai pažinti.

Baigdamas primenu mūsų P—7 110 §: esant reikalui atiduoti savo gyvybę dėl tėvynės labo, atiduoti ją kuo brangiausiai.

Naudotasi medžiaga:

1. Pulk. Lemoine: Bojovy vycvik malych jednotek.
2. Mjr. G é r i n: Boj malych jednotek.
3. A. Gurov: Boj malych jedinic.
4. „Vojensky svét“ 1934 m. žurnalas.

Mjr. Stankaitis

Ryšių bat. tiesia linijas. Pirmasis pavasario darbas
Pajaujo foto

Linksmieji pionieriai

(Radio vaizdelis, vaidintas 1934. X. 14 d. Valstybės Radiofone)

Veikia:

1. Algirdas,
2. Vytautas,
3. Jonas ir kiti.

Visi pionierių mokomosios kuopos mokiniai.

Algirdas. A aaa... cha, cha... Bent numigau valandėlę ir dar miegočiau porą valandų... aa...

Vytautas. Tai pelų maišas, tik snausti ir miegoti...
Ei, Jonai, pažiūrėk koks čia karžygys dribso.

Jonas. Ką čia į jį žiūrėsi; geriau užtrauksim apie savo mielą mokomąją kuopą.

Visi. Traukim, traukim!

(Armonikai pritariant dainuoja)

Dzūkas, kapsas ir žemaitis,
Zanavykas ir aukštaitis. Dzingul, dzingul,
dzinguliukai...

Mokomon kai suvažiavom,
Tuoį visi susibroliavom. Dzingul... ir t. t.

Tikri Lietuvos tautiečiai,
Pionierių mokomiečiai.

Visad linksmi, visad žvalūs,
Ir prie darbo, ir prie stalo.

Kai mes plaukiame pantonais,
Jaučiamės, kaip tikri ponai.

Saulė šviečia, vėjas ūžia,
Plaukia vyrai nesulūžę.

Kai mums reikia kur žygiuoti,
Dainą pradedam dainuoti.

Stebisi visi kauniečiai,
Kai žygiuoja mokomiečiai.

O jei laisvo laiko turim,
Tuoį susirenkam į būrį.

Vieni groja, kiti šoka,
Nė nereikia andaroko.

Pionieriai kantrūs vyrai,
Viską dirba labai gyvai.

„Rosenfeldą“ ir „Maksimą“
Pionieriai puikiai žino.

Simuliantams čia ne vieta,
Varom juos į galą svieta.

Pionierių mokomoji,
Buvo ir paliks pirmoji.

Vytautas. Na ir smagiai padainavome.

Algirdas. Taip. Sunku įsivaizduoti karį, kuris nemokėtų dainuoti. Kaip ginklas reikalingas priešui įkirsti, taip daina reikalinga sustiprinti kario dvasią.

Vytautas. O ir daugiau muzikantų atsirado.

Jonas. Na, vyrai, mes jau prisidainavome, dabar jums eilė pagroti.

I muzikantas. Kad vienos stygos trūksta.

II muzikantas. Trauk, paskui pasiaiškinsi.

III muzikantas. Tai jau pagrokime, ar ką jau.

(Orkestrėlis groja sukutinį)

Vytautas. Viskas gerai, bet kam tie mokomiečiai taip giriasi. Aš jiems atsakysiu visų pionierių vardu.

(Gitarai pritariant skaito)

Yra šančiuos kareivinės
Iš raudonų plytų,
Pamatai betono kieto,
Akmenų tašytų.
Šaunūs vyrai pionieriai
Tuos namuos gyvena,
Tiltus mokosi statyti
Ir ardymo meno.
Rišam mazgus įvairiausių:
Šarkos, žygio, kapistono,
Slėptuves stiprias pastatom
Geležies betono.
Mezgam tinklus, statom kliūtis,
Kasam apkasus giliuosius,
Irstomės didžiais pontonais
Tiesiame kelius plačiuosius.
Puikiai mokam sudainuoti
Dainų kuo gražiausių,
Mokam neblogai pagroti
Šokių įvairiausių.
Žodžiu, dirbti viską mokam,
Kas tik dirbti reikia,
O kai mes ką nors padarom,
Nieks mūs nepapeikia.
Linksma mums statyti tiltus
Kai saulutė šildo,
Visas mintis nesveikąsias
Iš galvos išdildo.
O visų linksmiausiai yra
Laiveliu švaistytis
Ir plačiajam Nemunėliui
Nugarą kasyti.

(Orkestrėlis groja maršą)

Jonas. O dabar, vyrai, apie ateitį.

(Armonikai pritariant dainuoja)

Kai išstarnausim pusantrų metų,
Tada apleisim šiuos kazematus.
Vėl arsim laukus, šienausim pievas,
Jei tik sveikatos suteiks mums Dievas.

Tuoį mergelę kur nužiūrėsime
Ir visai rimtai pirštis pradėsime.

Jei dėl pasogos tik susitarsime,
Rimtą žodelį tuoį išstarnausime.

O kol mes sveiki namo važiuosime,
Dirbsime tėvynei, dainas dainuosime.

Dirbsime krutėsime, kiek tik galėsime,
Prakaito savo nepagailėsime.

Nes tai ką dirbam, dirbam tėvynei,
Kurį nuo amžių sentėviai gynė.

Algirdas. Vyrai, tuoį bus trimitas vakarienei, reikia pasiruošti.

Visi. Einam, einam!

(eidami dainuoja)

Šaunūs vyrai pionieriai oi, oi, oi
Būsimieji inžinieriai oi, oi, oi, oi, oi.

Gr. J. Leonavičius

Reikėtų susirūpinti vandens sporto kursais

Jau buvo minėta spaudoje, kad šiais metais (birželio mėn. antroje pusėje ar liepos pradžioje) vandens sporto sąjunga, be rengiamų plaukimo ir kitų vandens sporto rungtynių, yra numaciusi surengti dvisavaitinius vandens sporto kursus instruktoriams parengti. Kaip žinome, vandens sportas ir jo populiarumas mūsų tautoj dar nėra pakankamai išugdytas, nes nevisi žmonės supranta vandens sporto reikšmę ir naudą. Todėl kursai turės dvigubą naudą: parengti mokytojus - instruktorius vandens sporto srity ir antra, populiarinti šią sporto rūšį visoje Lietuvoje. Kad mums, kariams, gerai mokėti plaukioti, skęstančius gelbėti, irkluoti ir t. t., turi didelės reikšmės ir naudos, jau žinome iš paskirties įvairius uždavinius atliekant, ne tik taikos metu, bet ypač karo. Todėl, man rodos, kad šiais kursais pasinaudoti Kauno įgulos dalys tikrai galėtų ir turėtų. Vandens sporto mėgėjai ir geresnieji plaukikai turi kreiptis į savo viršininkus, o paskutiniai stengtis, kad bent po du ar trys žmonės iš dalies galėtų į juos patekti.

Pereitais metais fizinio lavinimo karininkų kursuose, kurie buvo praversti kūno kultūros rūmuose, buvo įtraukta keliolika pamokų vandens sportui, bet dėl instruktoriaus išvykimo į užsienį mokslus baigti, liko nepilnai kursas praeitas. Be to, tas pats kursantų skaičius negalėjo duoti reikiamo skaičiaus vandens sporto instruktorių, kadangi jų tarpe buvo nemažas procentas tokių, kurie labai silpnai plaukė. Vykstantieji į kursus turi būti fiziškai sveiki, dideli vandens sporto mėgėjai ir be to, dar neblogi plaukikai. Kursantai, rodos, turės būti baigę nemažiau kaip 4 gimn. klases, nes dėstomųjų dalykų tarpe bus tokių, kurie mažai prasilavinusiems bus sunkiai suprantami.

Kauno įgulos dalys, susitarę su kariuomenės sporto draugija, turėtų šį reikalą sutvarkyti ir susitariti su vandens sporto sąjunga, nes kandidatų skaičius bus ribotas, o dalyvių, norinčių patekti, yra labai daug. Į kursus siųsti reikia tik karininkus ar liktinius puskarininkius, kurie, tarnaudami ilgą laiką kariuomenėje, bus labai naudingi mokant nemokančius plaukti. Be to, dar galės padėti visuomenės tarpe šį darbą dirbti, būdami provincijoje, kur vandens sportas visai silpnas. Man atrodo, kad daug ir nereikia šių kursų naudos ir vertės aiškinti, nes kiekvienam, kad ir paprastam piliečiui, o ypač kariui, jų paskirtis yra aiški ir suprantama. Dabar dar laiko iki kursų pradžios yra, todėl dalys ir jų sportininkai plaukikai gali tinkamai visus formalumus sutvarkyti. Kariams vandens sporto sąjunga, manau, vietos mokyti savųjų tarpe ras, todėl reikia proga naudotis. Kursuose dėstys visi geriausi vandens sporto specialistai. Nė viena Kauno įgulos dalis, siųsdama dviem savaitėm savo žmones, nors ir poligono metu, nuo šito nenukentės, bet naudos tikrai turės. Tad ar nevertėtų pasinaudoti šiais kursais. Kai kurios dalys žada tuo rūpintis. Reikia tik noro.

Bronius Kerutis

**Kas nenori atsilikti,
Turi „Kari“ susitikti!...**

Šio žinys

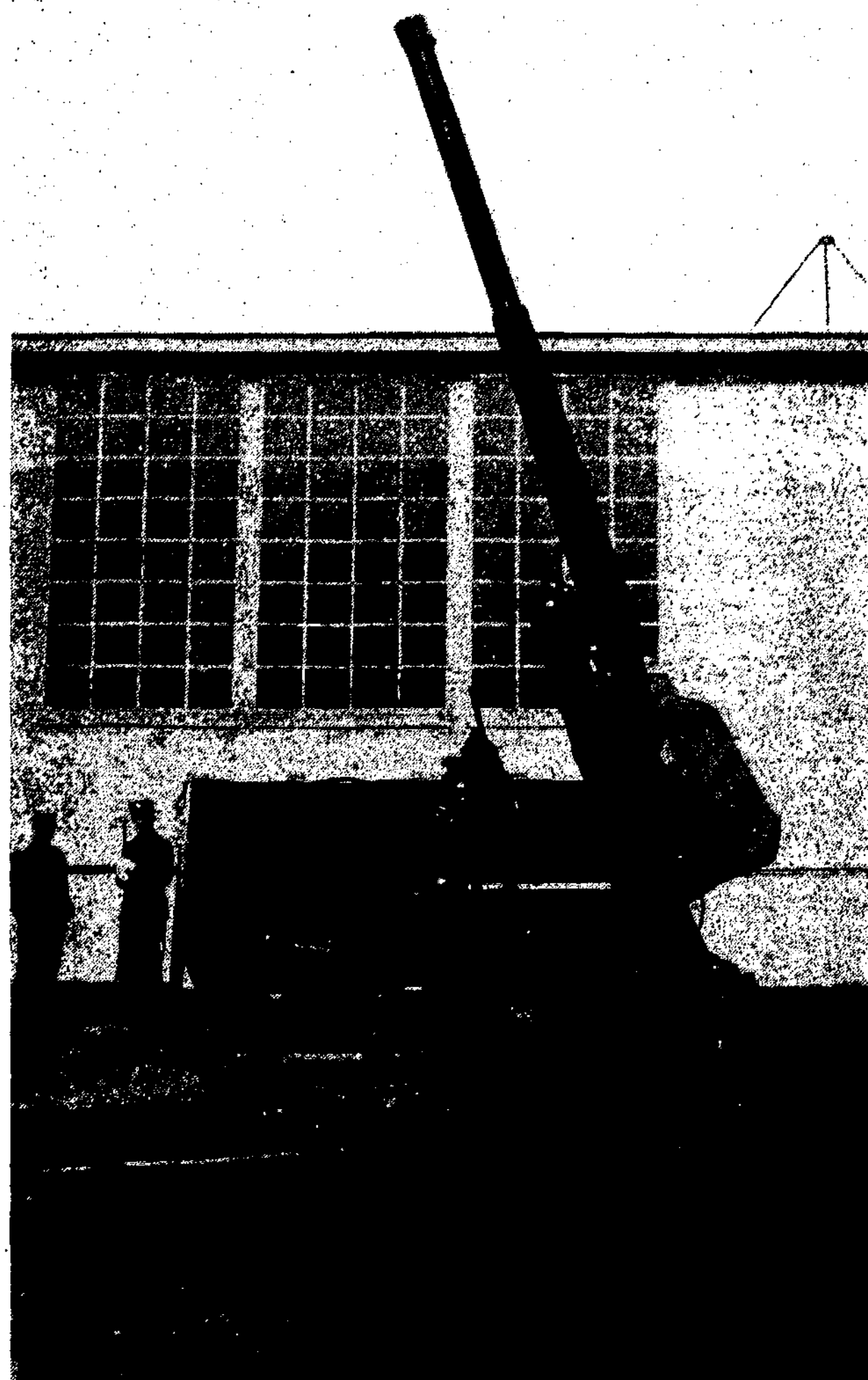
Senieji ir jaunieji

Palikote tėvų sodybas, močią, seserį,
Kaip mes kadais dainuodami palikom,
Atvykote jauni, pačiam pavasary,
Su šventės nuotaika, su nuotaika malonia.

Vaidenos tėviškė minčių susikryžiavime,
Vos tik įsupote į žalsvą rūbą kūnus;
Mes daug skambių dainų čia nudainavome, —
Bet būsime draugai, vienos tėvynės sūnūs.

Ranka rankon, koja į koją eisime
Ir širdys plaks į vieną didį taktą,
Ir pasidžiaugsime dar savo darbo vaisiumi,
Šypsosimės — jei dėl tėvynės ir mirti tektų.

Jonas Docius

Priešlėktuvinė arba zenitinė patranka priešlėktuvinės ir priešcheminės apsaugos parodoj

Smečchausko foto

Vytautas Didysis geriau pasirinkdavo du priešininkus, negu vieną

Vytautas Didysis buvo garsus savo bendraamžių tarpe ne tik kaip genialus karvedys ir didis valstybės vyras, bet ir kaip žmogus, kupinas visokio sąmojaus. Nemėgdavo jis daug kalbėti, bet jo trumpos pastabos ir atsakymai visada pasižymėdavo sąmojomis ir nepaprastu sklandumu.

Vieną kartą, kai lenkai ėmė jam girti savo vieną šiekta už tai, kad šis labai gražiai mokąs kalbėti, kunigaikštis ramiai atsakė:

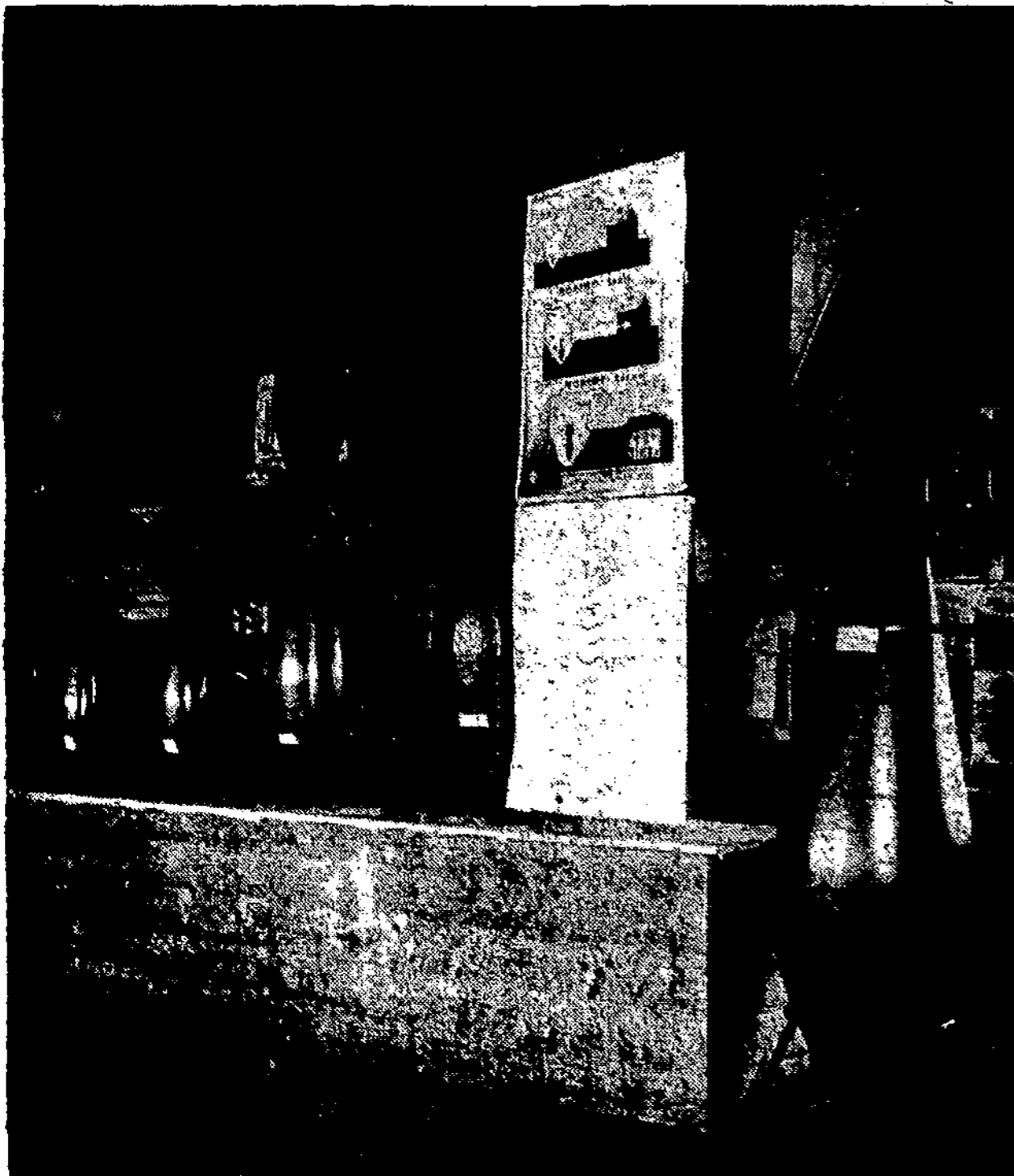
„Man labiau patinka tiesiakalbiai, negu gražiakalbiai.“

Kartais vienu posakiu kunigaikštis padarydavo galą ilgiausiems ginčams ir staiga visus įtikindavo. Taip buvo vieno karo su totoriais metu. Lietuvių kariuomenė prisiartinė prie Dono upės. Kitoje upės pusėje jau laukė totorių ordos. Buvo nepaprastai dideli šalčiai, — rankos stačiai lipo prie geležies. Kaip paprastai, prieš kautynes didysis kunigaikštis sušaukė karo tarybą. Susirinkę karvedžiai ėmė ginčytis, ar verta tokiam šaltyje pradėti kautynes. Jaunieji vadai norėjo tuojau pulti ir sunaikinti totorius, o senieji siūlė palaukti atodrėkio.

Kai ginčas pasiekė aukščiausią laipsnį, iki tol visą laiką tylėjęs didysis kunigaikštis staiga atsistojo ir ramiai tarė:

„Geriausias laikas dabar pradėti kautynes, — nes jeigu nugalėsime, tai iš karto du priešininkus, o jei mus nugalės, tai žmonės pasakys, kad mus nugalėjo du priešininkai: „šaltis ir totoriai!“ Tai ištaręs įsakė tuojau pradėti puolimą. Karvedžiai, patenkinti sąmojingu ginčo išsprendimu, skubiai išvyko prie savo dalių ir pradėjo pulti. Žinoma, šaltį ir totorius nugalėjo.

Vand-Jun.

Lėktuvinės bombos priešlėktuvinės ir priešcheminės apsaugos parodoj Smečchausko foto

Karių ekskursijų organizavimo reikalu

Kario Nr. 16—17 kpt. Mašiotas išsitarė labai svarbiu ir aktualių karių ekskursijų reikalu. Aš tuo tarpu norėčiau šiek tiek pakalbėti apie tų ekskursijų sudarymą ir jų organizavimą.

Prieinamiausios mūsų gyvenimo sąlygoms ekskursijų rūšys gali būti šios: a) masinės, b) grupinės ir c) vieninės. Todėl panagrinėkime kiekvieną jų atskirai.

a) Masinės ekskursijos dažniausiai gali būti sudaromos iš įvairių kariuomenės dalių karininkų, liktinių viršilų, puskarininkų ir labiau savo pareigose pasižymėjusių tikrosios karo tarnybos kareivių. Tokios ekskursijos pirmiausia turėtų būti rengiamos į Klaipėdos ir Palangos pajūrį, žymesnius miestus, dainų šventes, įdomesnes parodas arba šiaip į kurias nors retesnes ir didesnes iškilmes. Bet kadangi tokių ekskursijų mūsų gyvenime pasitaiko rečiau ir jos yra grynai kultūrinio pobūdžio, tai jų organizavimu ir vykdymu turėtų rūpintis kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyrius. Todėl jų čia daugiau ir neminėsiu.

b) Grupinės ekskursijos galėtų būti rengiamos atskirai kiekvienoje kariuomenės dalyje. Jose galėtų dalyvauti visi nori ir esą laisvi nuo tarnybos pareigų liktiniai viršilos ir puskarininkiai. Rengiant tokias ekskursijas, mažesniųjų kariuomenės dalių ir įstaigų liktiniai visuomet galėtų prisidėti prie didesniųjų. Grupinių ekskursijų metu galėtų aplankyti visus Lietuvos pasienius, pademarklinį, įvairius miestus, miestelius, garsiuosius mūsų piliakalnius ir šiaip visas mūsų krašto žymesnes vietas. Tam tikslui už vis geriausiai tiktų išnaudoti įvairių švenčių laiką. O šias ekskursijas organizuoti ir joms vadovauti galėtų dalių švietimo vadovai, nes kalbamųjų ekskursijų tikslas kaip tik ir įeina į jų tiesioginio veikimo reikalus.

Pirmame ir antrame punkte išvardytų ekskursijų susisiekimo priemonės turėtų apmokėti patys ekskursijos dalyviai. Tačiau, tikrosios karo tarnybos kareiviams reikėtų išrūpinti nemokamus bilietus.

c) Bet smulkesniam krašto pažinimui už vis geriausias yra vieninės ekskursijos. Ypač tokios ekskursijos labai gerai tinka liktinių viršilų ir puskarininkų gyvenimo sąlygoms. Todėl kiekvienas liktinis, vasaros metu gavęs mėnesį atostogų, būtinai turi bent pusę jų skirti savo gimtajam kraštui pažinti. Rengiant kalbamosios rūšies ekskursijas, griežtai reikia vengti didesniųjų susisiekimo priemonių, nes tuomet nieko nepamatysi ir nieko nesužinosi. Tam reikalui visų geriausiai gali patarnauti nuosavas „dviejų jėgų motoras“ — kojos, dviratis arba baidarė.

Vieninės ekskursijos maršruto planą visuomet reikia susidaryti iš anksto. Tačiau ilgesnės distancijos ekskursiją atlikti vienam per daug nuobodu. Todėl šiam reikalui reikia būtinai susirasti vieną arba du draugu, kurie sutiktų ta pačia kryptimi keliauti. Jei tokių draugų, dėl netinkamo laiko arba nesuderinto maršruto, savoj daly neatsirastų, tai galima laišku arba kuriuo nors kitu būdu susirasti kitose dalyse. O norinčių keliauti, manau, visur ir visuomet atsiras.

Tad, renkimės ir keliaukime!

Virš. A. Valančius

NYKSTA BLOGAS ĮPROTYS

Kiekvienas žmogus, augesnis amžiumi, dar ir šiandien gali gerai prisiminti netolimos praeities tuos istorinius laikus, kada „novobrancų“ ėmimo arba į kariuomenę siuntimo laiku būdavo gaivališki triukšmai, lanų daužymai, pakaušių skaldymai ir kitos blogybės. Vis tai buvo priespaudos, tamsumo ir tautos pavergimo padaras.

Panašūs reiškiniai dar buvo pastebimi ir mūsų nepriklausomybės pradžioje. Kaltinti mūsų jaunuomenę arba mūsų liaudį jokia būdu negalima, nes tai buvo tų visų blogybių paveldėjimas iš praeities laikų. Tie blogi įpročiai buvo prigiję iš svetimtaučių, bet jie pamažu nyko, geso, kol, pagaliau, jau visai baigia išnykti ir galima sakyti, kad jau ir išnyko.

Paskutiniai mūsų nepriklausomybės metai parodė, kad mūsų jaunimas toli yra pažengęs kultūros ir švietimo srityje ir jau didelis žingsnis yra pažengtas kaip prie valstybinio, taip ir prie bendro susipratimo.

Džiuginas reiškinys, kad mūsų tolimojo ir vadinamojo „tamsiojo“ sodžiaus jaunimas jau nebe toks, koks jis buvo prieš keletą metų. Kiekvieni metai daro didelę švietimo ir kultūros pažangą, tai liudija beraišių sumažėjimas ir susipratimo augimas.

Esu liudininku to fakto, kad žemaičių jaunimas paskiausiai, kaip kultūros ir švietimo, taip ir kitose srityse yra gana toli pažengęs, nes tai jie patys įrodė

savo gražiu elgesiu naujokų siuntimo į kariuomenės dalis metu. Iš kelių šimtų vyrų tik keli žmonės pasirodė neblaivūs. Tačiau, nors jie jokio triukšmo nekėlė, bet toks pasielgimas, ypač mūsų jaunuomenei, kuri yra priimta į karių eiles pasimokyti ginti savo tėvų žemę, garbės nesudaro ir kiekvienas tai turėtų gerai suprasti, kad girtavimas yra blogiausias iš visų blogybių, ypač turėtume tai vengti eidami į kariuomenę.

Tačiau, galima sakyti, kad žemaičiai iš tiesų gražiai pasirodė. Į rinkimosi punktą atvyko su dainomis ir į kariuomenę taip pat išžygiavo dainuodami, blaivi ir linksmi, kad tenka toji garbė būti savo tautos gyneju ir kariu.

Garbė žemaičiams už tai, kad moka vertinti tautos garbę ir savo bei žemaičių autoritetą. Tuo pačiu laiku kitam punkte buvo matomas visai kitoks vaizdas, tai klaipėdiečių naujokų pulkai, į kuriuos teko žiūrėti su pasibiaurėjimu: girti, susitaršę ir savo išvaizda atrodė lyg laukiniai. Gaila, kad vokiečių tauta jau nuo senų laikų laikoma kultūringa, tačiau šiandien tenka konstatuoti, kad tas žemaitis, kuris vokiečių yra žeminamas, niekinamas ir pajuokiamas įvairiomis iškamšomis, toli jau pralenkė juos kultūringumo atžvilgiu.

L. G-tis

Nesusipratėlis

Rodos, neperseniausiai „Kario“ puslapiuose visi skaitė apie dezertyrą į kitą valstybę, kuris, „draugų“ prikalbėtas, panorėjo surasti laimę kitur. Na, ir ką gi? Pabuvęs vos keletą mėnesių, parbėgo atgal į Lietuvą, kai pamatė, kad kitur kepti karveliai ne skrenda į burną. Parbėgęs, žinoma, apgailėstavo už savo neapgalvotus darbus.

Rodos, turėtų užtekti šio pavyzdžio kiekvienam, o ypač drausmingam Lietuvos kariui. Bet, deja, atsiranda netikėlių ir, žiūrėk, vėl tas pats. Savo neprotingais darbais, neapgalvotu žygiu jie, gal visai nesąmoningai, kenkia geram mūsų krašto vardui, aptaško jį purvais, padaro moralių bei materialių skriaudų, o po to apgailauja! Na, ar nejuokinga!

Pas japonus šis reikalas išsprendžiamas trumpai — charakiri — t. y. nusikaltėlis perskrodžia pats sau peiliu vidurius ir baisyse kančiose miršta. Pas mus tų žiaurių papročių nėra. Gaila, kad pas mus nėra tokio įsitikinimo, kada nusikaltėlis, jausdamas sąžinės balsą, pats save nuteisia. Todėl ir atsiranda pas mus įvairių krašto išdavikų.

Štai pereiniais metais, gegužės mėn. pirmoje mėnesio pusėje, buvo pašauktas į kariuomenę naujokas Žvirblis Bronius atlikti karinės prievolės. Iš pradžių buvo paskirtas į 2 p. pulką. Vėliau prikomandiruotas į 1 h. D. L. Etm. Kun. Jonušo Radvilos pulką pramokti jojimo. Iš pažiūros vyras atrodė gan rimtas ir simpatiškas. Niekad į galvą neateitų mintis, kad toks asmuo galėtų pasidaryti dezertyrium. Bet apsirikta. Nespėjo dar kaip reikiant apsiprasti su naujo pulko dvasia, kai „gero bičiulio“ prikalbėtas vieną gražią dieną dingsta iš pulko. Bet dingsta su ginklais, kuriuos

gera valia įdavė priešui į rankas. O juk mums tie ginklai taip brangūs, taip artimi!

Šiandien jis grįžo (be ginklų, apdriskęs, purvinas), bet nebe „naujokas Žvirblis“, kaip jį vadindavo garbingu vardu, o „dezertyras, pabėgęs iš Lietuvos kariuomenės“, kaip jį pakrikštijo svetimieji, išduodami laikiną liudijimą.

Jis manė, kad atėjęs kitur bus nešiojamas ant rankų. Manot, kad labai garbingai į tokį pažiūrėjo? Ne, jis tapo pastumdėliu, jo visi šalinos: ir savieji, kuriuos jis prarado, ir priešas, nes iš tokio maža nauda. Kas gi belieka daryti, pasidėti nėra kur? Darbo niekas neduoda. Siūlo pasidaryti savo krašto galutinu išdaviku — priimti svetimos valstybės pilietybę. Bet čia pradeda kalbėti paslėptas sąžinės balsas. Kažkur giliai širdy girdėti protestas. Ne, šito daryti nevalia! Ir štai visų apjuoktas, nereikalingas, grįžta namo — į purvais aptaškytą brangią tėviškę. Dabar suprato, ką padarė. Su ašarom akyse gailisi ir sakosi verčiau tarnauti Lietuvoj dešimt metų kariuomenėj, negu pasidaryti savo krašto išdaviku. Už savo darbus turės nukentėti. Ką pasėjo — tą ir piauna...

Liūdna darosi matant gražius savo broliukus, kurie klauso kitų kurstymų. O juk galėtų toks asmuo daug kuo patarnauti savo kraštui. Deja, prisiklausęs niekšingų patarimų, griebiasi juodo, negarbingo darbo. Jie pamiršta mūsų vidaus tarnybos statuto reikalavimus — tučtuojau pranešti apie tokius asmenis — niekšus savo aukštesniems viršininkams.

Manau, kad šis pavyzdys, pagaliau, galutinai paveiks teigiamai į silpnos valios karius ir ateity nebus „sūnų palaidūnų“.

J. Itn. Cinas

Dainos reikšmė

Sakoma, daina ir muzika turi dvasios ugnį iš žmogaus išskelti. Jaučiame, kad niekas taip nepaveikia žmogaus, kaip daina ir muzika. Jokia kalba taip nesutvirtins, nenuteiks žmogaus, minios, kaip bendra daina.

Keliu nuo ilgo žygio žengia sudulkėję, suvargę, pajuodę pulkai. Toli priešais girdėti duslus trenksmas — ten sprendžiamas tautos likimas, kariai žengia savo broliams į pagelbą. Kai tik duslus, tolimi trenksmai padažnėja, bailesnieji nusimena: žino, kad nevisi iš ten grįš. Vadas taria:

— Dainą!

Pasigirsta daina, kurios garsuose dingsta patrankų trenksmas. Abejingumas, baimė karių eilėse dingsta. Pagaliau, dulkių pilnos gerklės. Sugroja pulko orkestras ir vėl karių eilės lyg iš naujo atgyja. Suvargę, sudulkėję vėl ryžtingai žengia į ugnį, kaip ir pirmame kelionės kilometre. Jų dvasią pasiekė daina, sužavėta, pakelta siela paragina kūną, suteikia jam naujų jėgų.

Ne tik kariai jaučia dainos galią. Motinos daina ramina kūdikio verksmą tuomet, kai tik jis ateina į pasaulį, kada kūdikis dar jokios kalbos nemoka suprasti. Klausio kūdikis motinos lopsinės apie prabėgusius laikus, klausio raudų apie tuos vargus, kurie jo laukia.

Paauga vaikelis. Dešimties metų piemenėlis varinėja galvijus po ganyklą ir kalbasi su švesia saulute:

Saulele motule, ant mūsų, ant mūsų,
debesėli tėveli, ant Prūsų, ant Prūsų.

Paauga vaikelis. Jam 18 meteliai. Kitos mintelės skraido jo sieloje. Kitas dainas, žodžiais neiškalbamas, ima kartoti:

Vai toli, toli už Nemunėlio,
sėdi mergelė ant akmenėlio.
Sėdi mergelė ant akmenėlio,
jos vainikėlis ant šalužėlės.
Jos vainikėlis ant šalužėlės,
šilkų juostelė atsiliuosavus.
Kad aš žinočiau, kad mano būtų,
aš persikelčiau per Nemunėlį.
Aš persikelčiau per Nemunėlį,
aš pataisyčiau jai vainikėlį.

Ir taip toliau, nepabaigiamai, be skaičiaus lydi jos, kol prisiartina 21 meteliai. Verguvės metais lietuvis žinojo, kad jam reiks keliolika metų vargti svetimame, tolimame krašte, tai bevelijo sau išdurti akį, nukirsti pirštus, kad tik nereikėtų išvažiuoti. Ilgi verguvės metai uždėjo lietuviui antspaūdą. Nors mūsų narsi jaunuomenė jau keliolikti metai tarnauja tik savo kraštui, vyksta į kariuomenę tik pusantriems metams, bet vis dar kartais išgirstame:

Bereik, motinėle, mane auginai,
kodėl mažutėlį nenuskandinai?
Reikėjo nunešti į Nemunėlį,
reikėjo įmesti į vandenėlį.

Skauda galvelė nuo šautuvėlio,
skauda petelis nuo sunkaus kardo.

Tai dėlto, kad jie dvasios gilumoje jaučiasi vergais, nesupranta savo pareigų laisvoje tėvynėje. Gyvena tais laikais, kai mus dar valdė svetimieji.

Visi, kieno rankose yra dainos galybė, kurie einame prie jaunųjų sielų, kurie nešiojame šviesuolio vardą, raukime paskutinius verguvės požymius, likučius. Mūsų tėvynę užpučia visi keturi vėjai, ir kad neliktu me audros nušluoti nuo žemės paviršiaus, mokykime jaunuolius laisvės dainų.

Džiaugiamės laisve dėlto, kad mus vadavo tie, kurių sielose nebuvo nė šešėlio vergiškumo. Laisvės dvasia kvėpavo ir tie pirmieji karžygiai, kurie klumpėti, apdriskę, bet kovės milžinų dvasia. Vadas pasakoja:

1919 mt. Renkame kareivius į raitelių pulką. Šaltos nekūrentos kareivinės. Vyrų jau keli šimtai, bet nė vieno arklio dar neturime. Menkai apginkluoti; apsirėdę kaip kas gali ir kuo turi. Skubus įsakymas vykti į frontą pėstiems, nesulaukus arklių, atremti bolševikus, kurie nuo Vievio ima slinkti į Kauną. Lyja ir drebia šaltu, šaltu sniegu. Gatvės tuščios. Šimtinės kareivinių kieme dreba nuo šalto oro.

— Manau sau, kas bus, jei menkai pavalgę, neaprengti nesutiks eiti į frontą ir dar taip tolimą kelią; taip biauriu oru? Kaip juos priversiu žygiuoti, kaip sudrausiu, kaip pabausiu? Jie nekalti.

Aidi šalti kareivinių mūrai nuo komandos „marrrrš“ ir su pirmu žingsniu iš kelių šimtų krūtinių, kaskart vis garsiau, vis stipriau ir galingiau pasigirsta:

Nebeužtvenksi upės bėgimo,
norint ji eitų sau pamažu,
nesulaikysi naujo kilimo,
nors jį pasveikint būtų baisu.

Naujos idėjos darbas ne vaiko,
užtvenktos mėto audros žaibus,
nėsustabdysi bėgančio laiko,
vaikas tik stąbdo amžių darbus.

Buvau lyg pritrenktas: tik tuo momentu įsitikinau, kad tie vyrai manęs neapvils. Tikrai, visi žygiai pro Radviliškį, Šiaulius, Panevėžį vis lydimi naujos dvasios, naujų dainų.

Pagaliau po Giedraičių ir Širvintų kautynių karys, valydamas surūkusį šautuvą ir aštrindamas atšipusį kardą, kūrė naujas dainas:

Saulutė tekėjo, lapeliai mirgėjo,
o lenkeliai nabagėliai žirgelius balnojo.
Žirgelius balnojo, kovenščiznon jojo,
ginti šlėktų bajorėlių, Lietuvos lenkelių.
— Oi eikit, išeikit strielčiai nad niemenski,
plačiai vartus atdarykit na ziemią Kovienski.
O kai tik priėjo Giedraičių miestelį,
rado tvorą išstatytą lietuvių štikelių.
— Och braci polacy kiepskie nasze spravy,
pogan litvin kijem bije i do kozy pėdzi.

(B. d.). J. Dovydaitis

Mokytojai, atsargos karininke!

Mes manome, kad Tamsta per paskutinius kelis metus pastebėjai, jog visos valstybės ginkluojasi, visos skiria didžiausias sumas kariuomenės racionalizacijai, visos stengiasi į karišką parengimą įtraukti visą tautą. Tautų militarizavimas pilnam įkaršty. Kai kurie mūsų kaimynai, pasakiškai didindami karo biudžetus, oficialiai skelbia, jog tai darą savo kraštų saugumui garantuoti, o iš tikrųjų, rengiasi imperialistiniams, svetimų teritorijų aneksavimo tikslams vykdyti. Rengiasi grobti ir plėsti. Rengiasi kitas tautas pavergti. Mums gerai žinomi veržimosi į rytus šūkių.

Ar gali tokiam pavojui gresiant lietuvių tauta pasilikti pasyvi? Ne. Visa tauta, visi visuomenės sluogsniai turi rengtis ginti Lietuvos nepriklausomybę ir savo teises. Visi ir kiekvienu momentu turime būti pasirengę pasipriešinti bent kokiam svetimos valstybės invazijai. Kiekvienas senas ar jaunas pilietis turi būti karys. Prieš grobimą turim organizuoti tinkamą gynybą.

Tokioj tautos karinio parengimo akcijoje ypatingas vaidmuo tenka mokytojams, nes jų rankose yra visos jaunuomenės auklėjimas, jie betarpiškai susisiekiama su kaimu, jie vadovauja jaunuomenės organizacijoms, jie geriausiai supranta krašto geopolitinę padėtį bei jos dedamą Lietuvai naštą, jie prieinamiausiais bei populiariais metodais karybos žinią gali pertiekti kaimui. Mokytojas krašto pacifikacijoje ar militarizavime turi lemiamos reikšmės. Tai patvirtina istorijos faktai. Vokietijos, Lenkijos, SSSR jaunuomenės kariniame mokytojai yra veikliausi. Ne kas kitas, kaip mokytojas, rengia Japonijos vakarų valstybėms geltonąjį pavojų. Mokytojas visuomenės perauklėjime yra centrinė dinaminė figūra beveik nieku nepakeičiama.

Toks visuomenės perauklėjimas krašto sukarinimo kryptimi tenka ir Lietuvos mokytojams. Iš jų laukiama skubių žygių.

Bet mokytojai — ats. karininkai šiame mokytojų kolektyve turi sudaryti branduolį, kuris peržvelgtų visas jo auklėjimui bei įtakai prieinamas sritis ir tiksliai suformulavęs tikslus bei parengęs moksleivių karinio planus juos patiektų visiems mokytojams vykdyti.

Šiems sumanymams realizuoti jau yra įsisteigusi Mokytojų Ats. Karininkų Sekcija prie Ats. Karininkų S-gos, kuri nori suburti visus mokyto. ats. karininkus į vieną kolektyvą ir sudaryti galimumą, kad jų kariškoji žinią žengtų kartu su gyvenimu, su karybos pažanga; kad jų kariško parengimo veikla jaunime būtų planinga; kad mokytojai karinio tautos parengimo reikalą sistemingai populiarentų visuomenėj. Todėl laikinoji Sekcijos Organizacinė Komisija visą darbo planą bazuoja: 1) pačių narių teoretiskų ir praktiskų žinių pagilimumu, 2) narių sistemingu dalyvavimu karinės propagandos veikloj, 3) parengimu nors provizorinės programos pr. mokyklos mokinių kariniam parengimui bei iškelimui trūkumų aukštesniųjų mokyklų tokią programą vykdančiam ir 4) sudarymu palankesnių, tinkamesnių sąlygų mokyto. ats. karininko veiklai bei asmeninei saviauklai.

Taip trumpai apibrėžę sekcijos vedamąsias darbo gaires manome, kad mokyto. ats. karininkai tinkamai įvertins tokios organizacijos reikalingumą ir jos veiklos naudingumą valstybės nepriklausomybę laiduojant.

Sekcijos Organizacinė Komisija, veikdama glaudžiam kontakte su kariuomenės bei švietimo vadovybėmis, niekuomet negalės nutolti nuo užsibrėžtų tikslų ir visuomet tam tikrose įstaigose ras paramos ir užtarimo.

Šiuo kreipdamies į Tave, coll. mokytojai, ats. karininke, tikime, kad šis mūsų kreipimasis neliks tyruose šaukiančiu balsu, bet atvirksčiai — tuojau įstosi į Ats. Karininkų S-gos Mokytojų Sekcijos narius ir padėsi realizuoti valstybės saugumą stiprinančias aspiracijas, kurios yra pagrįstos giliai prasminga tautiniai valstybine vieningumo idėja.

S. K. Balys, K. Žemeckas, A. Kriauza, A. Baumila
(Mokytojai ats. karininkai)

Organizacinė Komisija

PROGRESUOJAME KARO MOKSLO SRITYJE

Marijampolė. Marijonų gimnazijoje karo mokslas sparčiai žengia pirmyn. Visi mielai studijuoja, nes mūsų karinio parengimo insrtuktorius sausas formules pavairina praktiskais veiksmais. Iš praktikos darbų labiausiai mėgstame šaudymą (žinoma, savo šratais).

Dabar visi laukiame, kada gausime pašaudyti kovos šoviniams.
J. T.

IŠEJO LEIDINYS „KELIAUKIME“

Pereitą savaitę iš spaudos išėjo K. K. Rūmų leidinys „Keliau kime“. Leidinys bus paskleistas po mokyklas ir sporto organizacijas tikslu paskatinti jaunimą keliauti, kaip vasaros, taip ir žiemos metu, ir stengtis pažinti savo kraštą.

STOVYKLOS — KURSAI

K. K. Rūmai šiemet organizuoja mokytojų 3 stovyklas kursus. Kursai bus: Telšiuose prie Germanto ežero birželio 17—30 d. d. su dviem grupėm mokytojų po 35 grupėje ir 300 pradžios mokyklą baigusių mokinių ir nuo liepos m. 15 d. iki rugpiūčio mėn. 4 d. d. Ukmergėje, Dukstynos miške ir Merkinėje. Ukmergės stovykloje bus 3 grupės mokytojų po 35 grupėje ir Merkinės 2 grupės. Taip pat abiejose stovyklose bus ir mokinių grupės.

Kursuose bus mokomi šie dalykai: kūno mankštos teorija, metodiškos pratybos atliekamo laiko organizavimo teorija ir praktika, pirmoji pagelba, mokyklinė mankšta, tautiški rateliai ir šokiai, kovos žaidimai, suaugusiųjų mankšta ir plaukimas. Stovyklų vedėjais paskirti: Telšių ir Merkinės p. K. Dineika, o Ukmergės p. Vokietaitis. Priėmimas į kursus jau prasidėjo. Kursai nemokami, pragyvenimas savo.

STUDENTŲ MEMORANDUMO PASĖKOS

Kiek teko patirti, įteiktą studentų memorandumą dėl privalomo fizinio lavinimo įvedimo universitetan, švietimo vadovybė sprendžia teigiamai ir nori dar šį rudenį fizinį lavinimą praveisti privalomu humanitarams ir medikams.

CIVILĖS AVIACIJOS LĒKTUVAI

Balandžio 26 d. Lenkijos priešlėktuvinės ir priešdujinės apsaugos lyga (LOPP) Varšuvos aerodrome perdavė lygos apygardoms lėktuvus, nupirktus už likusius pinigus nuo organizuotų 1934 m. Lenkijoje tarptautinių lėktuvų lenktynių (Challenge 1934). Iš viso liko arti 1.000.000 zlotų. Nupirkta 20 mokymo lėktuvų, iš jų 9 lėktuvus gavo provincijos apygardos. Vilniaus apygardai paskirtas vienas lėktuvas. Taip pat vieną lėktuvą gavo Lenkijos šaulių sąjunga.

PLIENINĖ LIGONINĖ

New Yorke neseniai paleista į vandenį plaukiojančioji ligoninė, kurios ne tik sienos, bet ir vidaus įrengimas ir baldai padaryti iš plieno. Su pirmąja ligonių (1500 žm.) grupe ši moderniškoji ligoninė nuplaukė toliau nuo kranto ir nuleido inkarą tokiam atstume, kur nepasiekia nei miesto dulkės, nei triukšmas ir bildesys.

Kainos už gydymą ir išlaikymą šioje ideališkai higieniškoje ligoninėje prieinamos ir vidutiniškai pasitūrintiems asmenims.

ŽMOGUS RAKIETOJE

„Times“ praneša iš Maskvos, kad Sovietų Rusijoje už kelių mėnesių bus atliktas labai drąsus bandymas stratosferai nukariauti. Į viršų bus paleista rakieta, kurios viduje sėdės žmogus. Pati rakieta dabar slaptai statoma vienoje laboratorijoje. Sovietų inžinieriai tikisi, kad rakieta pralenksianti visus ligšiolinius greitumo rekordus. Pirmoji rakieta, skiriama, palyginamai, neaukštam skridimui, ji neiškilsianti aukščiau 20.000 pėdų. Žmogus, lekias raketėje, aišku, rizikuoja savo gyvybe. Asmuo, kuris skris raketėje, dar neparinktas, bet dėl šio garbingo žygio varžosi šimtai jaunų lakūnų.

Pasisekus pirmosios raketos skridimui, bus pradėta konstruoti naujos tobulesnės raketos.

LENKIJAI TRŪKSTA GERŲ ARKLIŲ

Lenkijos kavalerijos arklių remonto komisijos pirmininkas plk. Dembiński nusiskundžia (š. m. „Polska Zbrojna“ Nr. 86), kad Lenkijoje nesą galima gauti tinkamų kavalerijos arklių. Iš daugybės ūkininkų pristatytų komisijai arklių tik kelis tebuve galima priimti. Plk. Dembiński pabrėžia, kad dar negreit numatomas šio toks pagerėjimas šioje srityje, jei nebus imtasi tam tikrų priemonių arklių auginimui sutvarkyti, nes ūkininkų arkliai auginami mažuose ir ankštuose tvartuose, tvankiame ore ir t. t. Tuo būdu jau iš mažens sudaromos jų išaugimui nepalankios sąlygos. Nors sakoma, kad įsigalint motorizacijai arklys nustoja savo reikšmės, tačiau netiesa, nes arklys dar ilgai pasiliks vyraujantiu motoru.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

VIRŠILA KARČIAUSKAS VĖL ŠAUDYMO MEISTERIS

Viršila Karčiauskas, pereiniais metais netikėtai netekęs savo seniai iškovoto šaudymo meisterio vardo, šiais metais pravestuose 5 pėst. pulko liktinių ypatingųjų šaudymo pratimų rungtyne (viso 8 pratimai) vėl išsikovojo pirmąją vietą žemiau dedame ir jo pratimų duomenis. 1.100 m gulom nuo rankos, galvos žied. t. — 56 tašk., 2.150 m stačiom nuo rankos 24 žiedų t. — 91 tašk., 3.200 m klupščiom nuo rankos, 24 žiedų t. — 94 tašk., 4.300 m. gulom nuo rankos, 24 žiedų t. —

5 p. pulko virš. KARČIAUSKAS

83 tašk., 5.100 m gulom nuo rankos, per 30 sek., galvos žied. t. — 58, 6.150 m stačiom nuo rankos 24 žied. t. — 96 tašk., 7.200 m stačiom nuo rankos 24 žied. t. — 67 tašk., 8.300 m gulom nuo rankos 24 žied. t. — 79 tašk. Per šiuos aštuonis kartais tekdavo šaudyti ir vėjuotam orui esant ir šiaip ne visai gerom sąlygom, pasiekti duomenis rodo, kad šaulys yra visai pastovus ir vertas meisterio titulo. Kiti liktiniai šioj srity irgi žymiai progresuoja. Šių pratimų antroji vieta teko vyr. pusk. Tamoševičiui, irgi mokomosios kuopos. Kuopos karininkai (mokomosios) taip pat pirmąsias dvi vietas laimėjo.

GERAI UŽRAŠINĖKIME ADRESUS

Šiame trumpam savo rašinėly noriu pabrėžti vieną labai neigiamą dalyką, kuris liečia mūsų, daugiausia eilinių, laiškų rašymą. Noriu atkreipti dėmesio į vieną labai svarbią vietą, būtent, į adresų taisyklumą.

Pažiūrėkime, brangūs kariai, kaip atrodo gauta korespondencija iš namiškių arba jūsų siunčiama namiškiams, kaip jie adresuojami. Atrodo, kad esame kažin kokie nemokšos, nežinome net paprasčiausių dalykų — kaip adresus užrašyti.

Žinoma, atvykę į dalis beraščiai ar šiaip labai silpnai valdą plunksną, klaidas darys ir ant vokų adresai bus labai iškraipyti kalbos atžvilgiu. Ką gi tokiu atveju turim daryti, kad nepasirodytumėm šioj srity nemokšos. Paprasčiausias gi dalykas paprašyti kuopos viršilą ar būrininką ir paklausti kaip dabar mūsų adresus rašyti ir kaip jis tikrai vadinasi.

Naujai atvykusiems į dalis naujokams kadriniai ar būrio vadai turi taisyklingai ir aiškiai užrašyti savo dalies adresą,

kurį kareiviai, siųsdami namo laiškus, įdėtų, kad namiškiai tiksliai taip rašytų. Jeigu jis savo adresu, nežino ir su klaidomis neaiškiai užrašo, tai į pulką gautą korespondenciją sunku net suskirstyti.

Ką jau ką, bet namiškių ir dalies adresus visi turi mokėti gerai užrašyti. Jeigu kai kurie nesugeba, tai kuopoje yra žmonių ir gerai valdančių plunksną, kurie mielai tai atliks. Klaipėdiečius reiktų įspėti, kad jų namiškiai nerašinėty adresų su įvairiais inicialais „von Herrn“ ir t. t. Kaipgi atrodo toks adresas Lietuvos kariui: „5-tas didėlis Kuni-gaikščio Kęstutis pulkas. Panemune 3-čias Batalionas 7 kuopaj j. kareiviui von Herrn Alfred Schultz“. Keistų ir netikusių adresų kasdien galima daug matyti. Ir be vokiškų priedų yra labai margų. Tokias klaidas pašalinti galime labai greit.

Kadras ir moką gerai rašyti visada mums padės, tik mes, siųsdami laiškus, patys parodykime savo tėveliams, draugams bei giminėms, kad mokame taisyklingai adresus rašyti ir paprašykime jų, kad ir šie, siųsdami laiškus, neiškraipinėty dalių pavadinimų, bet adresuotų taip, kaip prieda. Būkime susipratę ir gerbkime savo kalbą.

4 P. PULKO LIKTINIAI VIRŠILOS IR PUSKARININKIAI VISUOMENĘ MOKO PRIEŠLĖKTUVINĖS APSAUGOS

Panevėžy šiemet labai aktuali priešlėktuvinė apsauga. Visuomenei rengiami priešlėktuvinės apsaugos kursai. Pajuostės (kur yra įsikūręs 4 p. p.) šaulių būrys buvo surengęs tos apylinkės gyventojams priešlėktuvinės apsaugos kursus, kuriuose paskaitas laikė, be 4 p. p. karininkų, dar ir to pat pulko liktiniai viršilos ir puskarininkiai. Visuomenę kursų rengėjams, ypač paskaitininkams kariams, labai dėkinga. Be to, karių ir dar puskarininkų pasirodymas su paskaitomis pakėlė žmonių ūpą ir pasitikėjimą mūsų kariuomene. Į Pajuostės surengtus priešlėktuvinės apsaugos kursus kas kartą atsilankydavo po 100—200 žmonių. Visi domėdamiesi ir atidžiai sekdami paskaitas, džiaugėsi, kad kariai yra pasirengę ir jau visuomenę gali parengti priešlėktuvinei apsaugai. Apie tokį kariuomenės pasirengimą dabar šioje apylinkėje labai gyvai kalbama.

Alg. R.

ISISTEIGĖ VAIDYBOS MENO RATELIS

Karo aviacijos švietimo vadovo dėka, liktiniai puskarininkiai, jų šeimos ir gabesnieji kareiviai įtraukiami į kultūrinį darbą. Paskiausiai įsisteigė likt. puskarininkų vaidybos meno ratelis. Į ratelį įsirašė ir likt. puskarininkų šeimos.

Švietimo vadovo rūpesčiu, užgavėnėms buvo suvaidinta komiška operetė „Adomas ir Ieva“. Šį mėnesį jauniems kareiviams manoma suvaidinti „Savanoriai“.

Puskarininkų žmonos buvo suruošusios susipažinimo arbatėlę. Arbatėlėj buvo atsilankę ir mūsų malonūs viršininkai.

Be to, švietimo vadovas sekmadieniais kareiviams laiko aktualiomis temomis paskaitas.

Virš. St. Čepulis

MOKOMI NERIKIUOČIAI

4 art. p. štabo raštininkams ir kitiems komandos kareiviams, kurie po naujokų apmokymo dažniausiai neina rikiuotės užsiėmimų, paskiausiai įvedė rikiuotės pamoką ir gimnastiką. Tokios pamokos jiems bus labai naudingos, nes per dieną jie sėdėdami prie darbo kambariuose mažai tepasinaudodavo reikalingu ir naudingu jų sveikatai oru. Dabar kiekvieną rytą po vieną valandą parikiavę ir pasigimnastikavę, be abejo, neatsilikis rikiuotėje nuo kitų, apsaugos savo sveikatą ir įgys daugiau kariško žvalumo.

Benas Jablonskis

GRAIŽIŪNŲ POLIGONAS JAU ATGIJO

Gegužės 7 d. poligono plotus vėl pasveikino griausmingos karių dainos. Atvyko atskiri sunk. kulkosvaidžių daliniai dalyvauti specialiuose šaudymo pratimuose, kuriuos surengė karininkų vadovybė karininkų-kulkosvaidininkų kursų dalyviams.

Kulkosvaidininkų kursų dalyvių pratimai prasidėjo gegužės 9 d.

KAREIVIAI DOMISI TEATRAIS, KINAIŠ

Gegužės 11 d. Ukmergėje, „Lyros“ salėje, Valstybės teatro artistai gražiai suvaidino 6 pav. komediją „Ko trokšta širdis“. Vaidinimų pasižiūrėti buvo prisirinkę gana daug ir 1 p. pulko kareivių, nors bilietai buvo brangoki (1—4 litų).

Gegužės 12 d. 1 p. pulko jaunos ir senus kareivius teko keliomis pamainomis vesti į kiną, nes ypatingai šį kartą atsirado daug norinčių pamatyti Šekspyro Hamletą, „Jis, ji“, naują Lietuvos kroniką ir linksmą komediją su Patu ir Patašonu.

AIŠKĖJA KILNUS PAŠAUKIMAS

Gegužės 8 ir 9 d. į 1 p. pulką atvyko karių eiles papildyti rezerviniai kareiviai. Visų nuotaika linksma. Juos lydėję tėvai, giminės ar pažįstami taip pat buvo geros nuotaikos: jokių verksmų ir aimanavimų nebuvo girdėtis, kas anksčiau būdavo paprastas reiškinys.

Matyti, kad lietuviai jau pradeda tinkamai suprasti ir įvertinti šį kilnų pašaukimą — tarnauti savo tėvynei.

J. ltn. Urbutis

PRIZINIS ŠAUDYMAS MAŽUOJU KALIBRU

Liepos 12 d. bus 1 p. pulko karininkų ir kareivių prizinis šaudymas mažuoju kalibru šiomis sąlygomis: statmenas — 50 m, šovinių skaičius — 5, taikinys 12 žiedų sumažintam kalibrui; padėtis — stačiom nuo rankos; laikas neribotas.

Prizui laimėti reikalinga išmušti (surinkti) tokį akių skaičių: a) karininkams — 52, b) liktiniams pusk. — 50, c) būtinios tarnyb. kareiviams — 48.

Karininkams ir kareiviams paskirti atskiri prizai.

J. ltn. V. Urbutis

GRAŽIAI PAGERBĖ SAVO MOTINAS

4 atsk. pėst. kuopos kariai motinos šventės proga savo mamytėms pasiuntė gražius sveikinimus ir malonius laiškus. Likt. pusk. nupirko savo mamytėms vertingų dovanų, kiti pasiuntė pinigais iki 50 litų. Kariai, kurių motinos yra mirusios, pasižadėjo, parvykę, sutaisyti gražiai kapą ir pastatyti paminklus.

San. pusk. M. Grinius

PAPILDOME DAINIŲ ŽODŽIUS

Gegužės 5 d. 5 pėst. pulko jaunieji kareiviai prisiekė ir buvo pakelti į eilinio laipsnį. Pulko kapelionas savo pamoksle priminė priesaikos reikšmę, ko ji reikalauja iš kario ir nurodė, kad pasauly atsiranda ir blėgos valios žmonių, nebenerinčių skaitytis su savo garbe. Tokiems priesaikos ir pasižadėjimai pasidaro panašūs į vekselius, kurių šiandien daug pasirašytų, o maža išpirktų. Mes gi, turėdami prieš akis tikėjimą ir sveiką protą, žinome, kad yra amžinieji dėsniai, pagal kuriuos tvarkosi visas pasaulis, ir yra jėga, kuri perima ir dvasią ir medžiagą. Todėl, jei kas nusikalstų sulaužydamas priesaiką, tasai nusikalstų prieš save, savo draugus, vadus, tautą ir Dievą. Tokiems amžinųjų dėsnių kerštas, kaip ir pati dėmė, pasiliks per amžius.

Pulko vadas kalbėdamas priminė, kad sunkiais rusų priespaudos laikais tik nedidelė inteligentų saujelė rūpinosi ir palaikė lietuvių ugnį. Jie, anot dainiaus žodžių: „Paėmę arklą, knygą, lyrą, ėjo Lietuvos keliu“. Kiti mūsų vyrai turėjo sveltiniams betarnaudami mokytis ginklą vartoti ir laisvės valandai išmušus grumtis su daug galingesniu priešu.

Šiandien irgi eina gaudų gaudai, kad galingesni mūsų kaimynai žvangina ginklais grasindami mūsų laisvei. Bet mes, papildydami dainiaus žodžius: Paėmę arklą, knygą, lyrą ir ginklą, drąsiai eisime Lietuvos keliu. Dirbkime taip, kad galėtumėm stoti prieš penkis. O jei bėgs nuo mūsų trys, tai tada joks priešas nebandys mūsų pulti. Mūsų vadai tada drąsiai kalbės su priešais, jausdami už savo pečių mūsų jėgą.

Kalba baigėsi galingais valio.

J. Budreika

„RICKUS“ VILKAVIŠKYJE

Nereikia nusigąsti ir bijoti šio garsaus plėšiko pasirodymo. Anksčiau kai kam šis vardas gal įvadydavo siaubą, bet gegužės 5 d. jis ligi ašarų juokino vilkaviškičius. 1-jo husarų D.L.E.K. Jonušo Radvilos pulko, Vilkaviškio grupė, įgulos salėje suvaidino šio vardo komediją palinksmindama karius ir gausiai atsilankiusius svečius.

Vilkaviškičiai pamėgo pulko salę, gausiai lanko vakarus ir pramogas, o ypatingai džiaugiasi ir gėrėsi, kada šokius groja kauniškis puikus dudų orkestras.

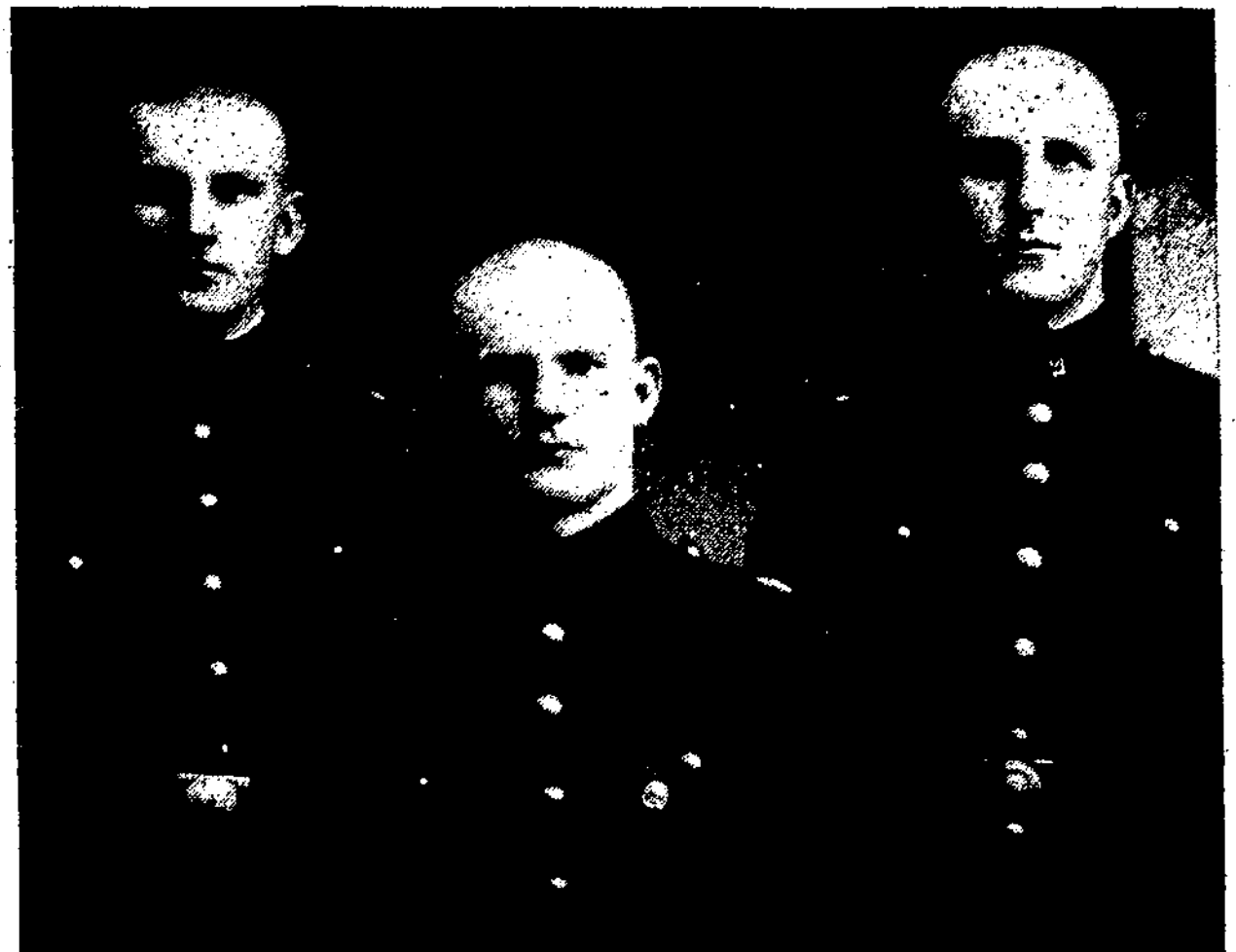
Br. Barkauskas

BUTEGEIDININKAI SULAUKĖ NAUJŲ KADRŲ

Gegužės 4 d. pasibaigė 7 pėst. pulko mokomosios kuopos XXVII ladios (kaip Tauragėje pulkas gyvena III-čios) egzaminai. 6 d. mokiniai, grįžę iš bažnyčios, išsirikiavo pulko aikštėje, kur pulko vadas, padėkojęs karininkams ir kadrams už ypatingai gerą šios laidos apmokymą, pasakė gražią ir pamokomą kalbą, pabrėždamas naujiesiems kadrams jų atsakingumą naujose pareigose ir jų darbą tautai.

13 val. visa mokomoji kuopa, dalyvaujant aukštiesiems pulko karininkams, valgė pietus. Čia pirmajam egzaminus išlaikiusiam buvo įteikta dovanėlė — gražus kišeninis laikrodis. Jį gavo grand. Lekšas Kostas, kilęs iš Tauragės apskr., Niumiesčio valsč., Užtenenės kaimo. Antruoju išlaikė grand. Gudaitis Jurgis, kilęs iš to paties apskr. ir valsč. Sugintų kaimo. Trečiuoju grand. — Timinskis Mykolas — iš Tauragės apskr., Vainuto valsč., Vilkūlaukio k. Bendri duomens: labai gerai išlaikiusių 10%, gerai — 22% ir patenkinamai — 68%. Neišlaikiusių nėra.

A. G.

Vidury gr. Lekšas, baigęs pirmuoju, kairėje gr. Gudaitis, baigęs antruoju ir dešinėje gr. Timinskis, baigęs trečiuoju

JAUNIEJI KAREIVIAI PATENKINTI

Atvykę į karo aviaciją jaunieji kareiviai labai patenkinti tvarka ir maistu. Šeštadieniais ir sekmadieniais gausiai lanko savo (aviacijos) kino teatrą. Daugelis jaunų kareivių iki atvykimo į kariuomenę nebuvo matę kino. Tik kainos turėtų būti mažesnės, nes ir 30 ct. kareiviui dideli pinigai.

Suv. Žemaitis

KILNUS DARBAS ĮVERTINAMAS

Gegužės 6 d. 11 val. Tauragės įgulos ugniagesiai išsirikiavo 7 pėst. pulko aikštėje, kur įgulos viršininkas plk. Genys pasakė kariams-ugniagesiams gražią kalbą, pabrėždamas jų svarbą asmens gyvybei ir turtui. Po to geriausiai pasižymėjusiems ugniagesiams, 7 pėst. pulko viršiloms Kaziui Guigai ir Apolarui Kondrotui, iškilmingai įteikė „Artimui pagalbon“ medalius.

A. G.

LANKYTOJŲ PATOGUMUI IR RAJONO APSAUGAI

4 art. pulkui Plungėje teko gražus ir didelis parkas, rūmai ir arklidės. Ypač vasaros metu tiek parką, tiek rūmus ir arklides dažnai lanko iš visos Lietuvos atvykę atskiri asmens ir ekskursijos. Apsigyvenus čia pulkui ir įsteigus prie pulko kergimo punktą su grynakrauju anglų veislės erzilu, rajono lankymas šiemet dar padidėjęs, nes Žemaitijos visuomenė labai domisi ir kariais ir punktu.

Ateityje, norint padėti lankytojams ir apsaugoti rajoną nuo bereikalingų jų visose vietose lankymos, pulko vadas pavedė budinčiam karininkui ir komendantui išdavinėti atitinkamus leidimus rajonui lankyti ir prižiūrėti jų atvykimą ir išvykimą iš jo. O ekskursijoms numatyta, pagal reikalą, paskirti specialų karininką-palydovą, kuris ne tik rodys įdomesnes vietas, bet ir informuos jas.

Tik tuo būdu rajonas bus visiškai apsaugotas nuo pašalinių žmonių.

Benas Jablonskis

BUTEGEIDININKAI SULAUKĖ JAUNŲ KAREIVIŲ

Gegužės 2—3 d. butegeidininkai sulaukė jaunų kareivių. Bendro išsilavinimo atžvilgiu 7 pėst. pulkas tokio jaunų kareivių ėmimo dar neturėjo. Tauragės apskr. iš visų gautųjų vyrų 90% yra baigę pradžios mokyklas ar įšias lanke. 9% baigęs aukštesnes, kaip pradžios mokyklas, ir tik 1% beraščių.

Matyt, kad mūsų šalis kas metai žengia greitu šuoliu pirmyn.
A. G.

Apsitveriam savo gražias kareivinių vietas, kad niekas jų neterštų ir neardytų
Kupčiūno foto

GRAŽUS TRAKIEČIŲ PASIRODYMAS

Šiais metais pasiūstieji į kariuomenę naujokai daugeliui savo rimtumu ir tvarkingumu sudarė gražaus išpūdžio: nepalyginamai su kitais metais buvo ramūs ir tvarkingi. Tai apsišvietimo pavyzdys, nes šiais metais beraščių tebuvo tik 5%, tuo tarpu kai anksčiau būdavo net ligi 30%.

Be to, naujokai prisidėjo ir prie gražaus darbo — medelių „Klaipėdos šilėlyje“ sodinimo. Tai Kaišiadorių parkas, kuris tuo vardu pavadintas. Jis įkurtas plk. lt. Žutauto iniciatyva, darant šaulių ir šiaip visuomenės talką. Pasodinta iki 3000 pušelių ir berželių.

Naujokų pasiryžimą rodo ir tokie pavyzdžiai, ko iki šiol Kaišiadoryse nebūdavo. Iš ryto ant vagonų šonų kreida buvo užrašyti įvairūs šūkiai — drąsiną naujokus ir rodą jų gerą nuotaiką. Sujudėjęs traukiniui, suskambėjo lietuviška daina: „Į kovą, į kovą...“
J. Marma

KAUNIŠKIŲ SAVANORIŲ KŪRĖJŲ SUVAŽIAVIMAS

Gegužės 12 d. visoje Lietuvoje savanoriai kūrėjai atšventė savo metinę šventę ir daugely vietų buvo skyrių suvažiavimai. Lazdijuose, Prienuose ir Jonavoje buvo pašventintos skyrių vėliavos.

Tą pat dieną ir Kaune buvo vietos savanorių kūrėjų skyriaus suvažiavimas. Rikiuotėj atvyko į igulos bažnyčią pamaldoms, kuriose taip pat dalyvavo ir vidaus reikalų ministras plk. Rusteika, kariuomenės vadas gen. št. plk. Raštikis,

valstybės kontrolierius inž. Šakenis, igulos viršininkas gen. lt. Čaplikas, dim. gen. Bulota, karo komendantas plk. Saladžius ir t. t.

12 val., husarų pulko orkestro lydimi, savanoriai kūrėjai nuėjo pasveikinti Respublikos Prezidentą A. Smetoną. Vėliau atėjo į kapines pagerbti žuvusius karius. 15 val. Dr. V. Kudirkos mokyklos salėje buvo iškilmingas posėdis. Plk. Saladžius savanorius pasveikino krašto apsaugos ministerijos vardu.

Po posėdžio buvo metinis skyriaus suvažiavimas. Suvažiavimas nutarė iš skyriaus išdo skirti 300 litų ginklavimosi fondui. Taip pat nutarė prašyti, kad Ukmergės plentas Kaune būtų pavadintas savanorių plentu.

Į naują skyriaus valdybą išrinkti: J. Kalnėnas (pirmininkas), K. Kepalas (vicepirmininkas), J. Kareckas (sekretorius), F. Niaura (išdininkas) ir A. Kažukauskas (valdybos narys). Į revizijos komisiją: K. Matulevičius, V. Girskis ir A. Tamašauskas. Į garbės teismą: P. Ruseckas, St. Butkus ir J. Liepinaitis.

Teismo kronika

Pr. m. rugpiūčio 20 d. naktį, Marijampolėje, 9 pėst. pulko vyr. pusk. Ringaitis, eidamas Kauno gatve, prie gimnazijos sutiko kareivį, kuris, susikabinęs su kitais dviem girtais piliečiais, garsiai dainavo rusišką dainą. Puskarininkis įspėjo kareivį, kad jis netriukšmautų, bet eity į namus ir išsipagiriotų lovoje. Tačiau, kas gali išilinksminusiam kelią pastoti? O ypač dar tada, kai greta eina du bičiuliai ir grasina puskarininkui: „Neliesk miesto chuliganų, nes skaudžiai nukentėsi“. Kareivis (kaip vėliau paaiškėjo — eilinis Jonas Brundza), matydamas, kad pusk. Ringaitis nebejuokauja, pasileido bėgti. V. pusk. Ringaitis šoko vytis, bet arčiau stovėjęs eil. Brundzos draugas užstoja jam kelią ir, tartum žengdamas, pakišo jam koją. Tuo pat metu iš sinagogos kiemo išbėgo eil. Brundza ir, laikydamas rankose statinį, sušuko „Dabar eik šen, rupūže, jei nori“. Puskarininkui einant į eil. Brundzos pusę, jis paleido į jį statinį, kuris, barkštelėjęs į šaligatvį, atsimušė į v. p. Ringaičio koją. Po to, policijai padedant, buvo sulaikyti triukšmadariai eil. Brundza ir jo draugai: Vincas Kavalas ir Albinas Žilinskas. Teismas pripažino visus tris kaltus ir nubaudė: eil. Joną Brundzą 1 metais 6 mėnesiais sunkių darbų (grasos) kalėjimo, teises susiaurinant, išmetant iš kariuomenės ir kario vardą atimant, Vincą Kavalą 3 mėn. kalėjimo ir Albiną Žilinską 1 savaite arešto.

— Balandžio 26 d. buvo sprendžiama dviejų šnipų byla. 1934 m. rugpiūčio 10 d., prie administracijos linijos, pasienio policija sulaikė tūlą žmogų, kuris save pasivadino Artūru Kurpu. Dėl tos „ekskursijos“ į Lietuvos pasienį Kurpas kelis kartus buvo kvostas ir kiekvieną kartą pasakydavo vis kitaip. Bet, pagaliau, jis nutarė atidengti savo kortas ir išpasakoti visas nuodėmes. Pirmiausia, jis esąs ne Kurpas, o Artūras Jezorskis, gimęs ir gyvenęs Kybartuose. 1933 m. jis tarnavęs 2 ulonų pulke, bet iš pulko pabėgęs ir atsidūręs Suvalkuose. Ten jis tūlo poručniko buvo klausinėjamas apie 2 ulonų pulką, apie jo sudėtį, karininkus ir t. t. Po to lenkai jį areštavę ir pasakę, jog jam esą tik du išėjimai: šnipinėti lenkams, arba patekti į Lietuvos policijos rankas. Jis nutaręs pasirinkti pirmąjį ir, tuo būdu, pasižadėjęs lenkams ištikimais ir teisingai rinkti žinias apie Lietuvą. Lenkai jam davę 200 litų ir pavedę sužinoti kur yra Lietuvos aviacija, kaip ji apginkluota, sužinoti karininkų pavardes, ar dirba civiliniai tarnautojai, ir padaryti aviacijos parko planą. Taip jis, atvykęs į Kauną, ir apsigyvenęs pas pažįstamą Schabickį. Čia jis išbuvęs apie 10 dienų ir vėl grįžęs pas lenkus. Po to jis vėl buvęs pasiūstas į Lietuvą su naujais uždaviniais. Šį kartą jam liepė sužinoti tą spaustuve, kuri spausdina kariškus statutus, gauti naujai išleistų statutų katalogą, nupirkti 2—3 statutus, kelias atvirutes (Žaliojo tilto, valdiškų namų), koks pirmas geresnis restoranas prie geležinkelio stoties ir prie Šančių kareivinių. Sakytą uždavinį jis iš dalies atlikęs ir su surinkta medžiaga grįžęs pas lenkus, bet prie Kalvarijos buvęs sulaikytas. Jezorskis papildomai dar pranešė, kad jam paliepė užverbuoti Kaune lenkų naudai dirbti ir tūlą svetimšalį Aleksandrą Schabickį. Kvočiamas Schabickis prisipažino, kad ir jis dėl medžiaginių nepriteklių susirišęs su lenkais. Taip jis su Jezorskiu slapčia nuvykęs į lenkų pusę, kur jam lenkų poručnikas pasiūlęs padaryti Lietuvos aviacijos parko brėžinį. Grįžęs į Kauną jis tokį brėžinį padaręs ir nusiuntęs laišku lenkams. Be to, jis per Jezors-

kį gavęs šifruotą laišką, kuriame jam buvo liepta sužinoti, ar liepos 15 d., per artilerijos šventę, būsiąs artilerijos paradas. Iš lenkų jis tegavęs vos 130 litų. Ir taip šie abu lenkų šnipai atsidūrė teisme. Artūras Jezorskis nubaustas 12 metų, o Aleksandras Schabickis 6 metais, abu sunkiųjų darbų kalėjimo susiaurinant teises.

VĒL GRAŽUS KARO MOKYKLOS PASIRODYMAS. KARO MOKYKLA — KAUNO RINKTINĖ 3:3 (1:1)

Kaskart Karo Mokyklos futbolo komanda gražiau pasirodo. Štai, gegužės 8 d. žaidė draugiškas futbolo rungtynes su Kauno rinktinės komanda, kurios tikslas buvo pasirengti prieš tarp miestines rungtynes su Klaipėda. Kauno rinktinė nebuvo pilnos sudėties, nes bekas Talat-Kelpša ir vartininkas Jankauskas, būdami kariūnais, žaidė mokyklos komandoj, bet vistiek rinktinė sudarė pajėgų vienetą.

Pirmas puslaikis rezultato neduoda iki 30 min., kada Jaškevičius įsodina gražų į mokyklos vartus golą. Vos kelietai minučių praėjus, kariūnas Speičys rezultata išlygina — 1:1. Tuo puslaikis ir baigėsi.

Antrą puslaikį mokykla žaidžia pavėjui ir rinktinė dažnai sudaro pavojų. 15 min. kar. Palubinskas rezultata padaro 2:1 mokyklos naudai, bet 20 min. Kersnauskas išlygina — 2:2. 26 min. Bužinskas rezultata pakelia iki 3:2, bet prieš pat rungtynių pabaigą kar. Palubinskas garbingai išlygina.

HUSARAI PARODĖ VILKAVIŠKIEČIAMS, KĄ JIE MOKA

Gegužės 5 d. 1 husarų D. L. Et. K. Jonušo Radvilos pulko Vilkaviškio grupė surengė Vilkaviškyje rungtynes.

Jaunais arkliais užjojimo I vietą laimėjo vachm. Mile-
ris su arkliu „Olimpu“, II v. gr. Leščinskis kum. „Oku-
listė“, III v. vyr. pus. Ramanauskas ark. „Orakulas“. Hu-
sarų užjojime I-ji vieta teko gr. Paugai arkliu „Faktas“,
II v. gr. Ružauskui ark. „Nemiras“, III v. hus. Kunevičiui
ark. „Linksmutis“. Trečias užjojimas buvo liktinių puskari-
ninkių, kurių laimėjo: I v. vyr. pusk. Dargis ark. „Kalifas“,
II v. vyr. pus. Jurevičius kum. „Gražuolė“. Paskutiniai
užjojo karininkai. I v. teko j. ltn. Zarauskiui ark. „Irklas“,
II v. j. ltn. Prancučiui ark. „Gecintas“.

Nemaža skanus juoko ir pasigėrėjimo žiūrovuose su-
kėlė voltežeravimas. Kiekvienas matė, kaip miklūs kariai
grakščiai šokinėjo per arklius, čia paliesdami kojomis žemę,
pasikabindami ant šono, arba jodami stačiomis. Pasigėre-
jimu spindėjo akys matant lekiančius husarus ir vikriai ker-
tančius rykštes. Netrukus ir jaudinančių momentų. Jautres-
nieji žiūrovai stačiai užsimerkdavo, pamatę prie šono pri-
glaustą, pirmyn atkištą ietį, kuri taikliai dūrė pakabintą
pūslę ar žemėje padėtą maišą. Bet pats įdomiausias regi-
nys, tur būt, buvo, kai aikštėje pasirodė būrys raitų husarų
kautynių apranga. Didžiausiu atidumu žiūrovai sekė būrio
manevravimą aikštėje, matė įvairias raitųjų rikiuotės formas
ir staigų pergrupavimą. „Tai bent jojimas — malonu pa-
žiūrėti“, — kalbėjo eidami iš aikštės jauni vyrai, arklių
mėgėjai.

Br. Barkauskas

DIDELĖ IR ĮDOMI 8 P. PULKO SPORTO ŠVENTĖ

Gegužės 26 d., kariuomenės su visuomene susiartinimo
šventės proga, 8 p. pulkas rengia kartu ir didelę, įdomią
sporto šventę, kurioj, be pulko karių, sutiko dalyvauti ir
geriausi šiaulių miesto sporto klubai. Sporto šventės pro-
grama plati, tuo labiau įdomi. Pirmiausia didelis vadovybės
dėmesys atkreiptas į pulko kuopas, kurios turės varžytis dėl
pereinamosios pulko dovanos.

Ptr. Bukelis

1 P. PULKO LENGVOSIOS ATLETIKOS RUNGTYNĖS

Liepos 13 d. 1 p. pulkas rengia sporto lengvosios atle-
tikos rungtynes. Jų vadovu paskirtas plk. ltn. Pošiūnas, o
kiekvienos sporto šakos dalyvius treniruoti paskirti jaunes-
nieji karininkai. Programa jau numatyta.

Kiekvienos sporto šakos dalyviams yra paskirta daug
įvairių prizų ir dovanų, kurias pulko vadas po rungtynių įteiks
laimėtojams.

J. ltn. V. Urbutis

FIZIŠKO LAVINIMO KURSAI 5 PĖST. PULKE

Suvienodinti pulke gimnastikų pamokų vedimą ir supa-
žindinti kadra su lengvąja atletika, gegužės 6 d. prasidėjo fi-
ziško lavinimo kursai. Dėl didelio žmonių skaičiaus kadras
padalintas į dvi grupes, kurios kasdien užsiiminėja po valandą
(popietinių pamokų metu). Kursais kadriniai labai susidomėję.
Tikimasi, kad duotos nors ir pagrindinės žinios bus labai nau-
dingos našesniai fiziško lavinimo darbui pulke. Dabartinės
gamtos sąlygos leidžia dirbti darbą be jokių pertraukų, va-
dinasi, kartu vykdam ir lengvosios atletikos nustatytą pro-
gramą. Moko prityrę kęstutininkai karininkai ir žinomi kaip
aktyvūs sportininkai. Šią savaitę numatyta praeiti individua-
linė mankšta, įrankių gimnastika, estafetės ir sprintai.

KAUNAS NUGALĖJO KLAIPĖDĄ. KAUNO RINKTINĖ — KLAIPĖDOS RINKTINĖ 4:1 (1:0)

Gegužės 12 d. kariuomenės stadione buvo tarp miestinės
futbolo rungtynės tarp Klaipėdos ir Kauno rinktinių ko-
mandų. Šitų rungtynių laimėtojui Kauno miesto burmistras,
ats. plk. Merkys, paskyrė kartinę gražią statulą. Prieš run-
gtynių pradžią burmistras prieš išsirikiačius sportininkus
pasakė kalbą, į kurią atsakė Kauno rinktinės atstovas ir
Klaipėdos.

Kauno rinktinė tokios sudėties: kariūnas Jankauskas,
kar. Talat-Kelpša, Žebrauskas, Šopys, ltn. Marcinkus, Bra-
zauskas, Bubnovas, Jaškevičius, Sabaliauskas, Paulauskas
ir Kersnauskas. Po teisėjo Valodkos švilpuko prasidėjo ko-
va už miesto garbę ir už dovaną, kuri buvo išstatyta aikštės
krašte, prie aukštųjų svečių estrados. Pirmos žaidimo minu-
tės nerodo, kad ypatingai kuri komanda būtų stipresnė. Tik
po keliolikos minučių galima buvo pastebėti žymesnę kau-
niečių persvarą. 5 min. Klaipėdos Dimitrejevas tolimu stipriu
smūgiu vos nepasiekia golo, tačiau kariūnas Jankauskas gra-
žiai sulaiko. 10 min. ltn. Marcinkus iš tolo kamuolį siunčia
į vartus, kurį vartininkas atmuša, o pribėgęs Paulauskas
įmuša į vartus. Jau 1:0 Kauno naudai. Likusį žaidimo laiką
Kaunas buvo persvaroj, bet daugiau golų įmušti neįstengė,
nors progų turėjo nemaža. Kelias geras progas turėjo ir
Klaipėda, tačiau gynimas, kaip ir visuomet, visus pavojus
sėkmingai likvidavo.

Antram puslaiky Kauno sudėtis pakeista: vietoj Pau-
lausko ir Sabaliausko išėjo Bužinskas ir Klimas, kurie vargu
ar buvo geresni už pakeistuosius. Keletą pakeitimų padarė
ir Klaipėda, ir tai jiems išėjo į naudą, nes šį puslaikį jie
žaidė žymiai geriau. 15 min. Klimo muštą kamuolį atmuša
vartininkas, o pribėgęs Bužinskas įmuša į vartus. Tik 35
min. klaipėdietis Šurkus labai gražiai galva įmuša garbės
golą. Nemažas šio golo nuopelnas ir Dimitrejevo, kuris
gražiai papasavo prie vartų. Toliau žaidimas lygus, rungty-
nių laikas baigėsi ir atrodė, kad tokiu rezultatu ir baigsis,
tačiau... Klaipėda dar gavo du golus, kuriuos abu įmušė
Bužinskas 43 ir 44 min. Dėl vieno jų tikrumo tenka abejoti.

Taigi, klaipėdiečiams už pernykštį skaudų pralaimejimą
(0:6) nepavyko atsirevanšuoti. Kaunas ir šį kartą laimėjo
pelnytai, už ką gavo burmistro dovaną. Teisėjas Valodka
buvo geras. Žiūrovų gana daug. Oras tikras futboliškas —
nesaulėta, vėsu ir be vėjo.

TAURAS NUGALI JSO 2:0 (2:0)

Gegužės 11 d. žaidė pirmenybių rungtynes dvi jaunos
komandos, kurios žaisdamos prieš meistrų žiūrovose įgijo
simpatijų bei energingų komandų vardą, tai JSO ir Tauras.

JSO LAIMĖJIMAS PANAIKINTAS

Dar gerai prisimenam pirmąsias š. m. futbolo pirmeny-
bių rungtynes, per kurias nelauktai JSO nugalėjo meistrų
MSK, santykiu 1:0. Deja, futbolo komitetas, gegužės 10 d.
posėdy, apsvarstęs MSK protestą, nutarė rungtynes anuliuo-
ti ir šios komandos turės dar kartą susitikti. Protesto mo-
tyvas — neteisėtai JSO komandoj žaidė Kulvičius ir Sa-
baliauskas.

BUS TRANSLIUOJAMOS RUNGTYNĖS

Kauno radio stotis kreipėsi į K. K. Rūmus, prašydama
leisti rūmus sujungti kabeliu su radio stotimi, kad būtų ga-
lima iš rūmų salių transliuoti įvairias rungtynes. Taip pat
praveisti kabelį ir į statomą valstybinį stadioną, kad ir iš
jo būtų galima transliuoti svarbesnias rungtynes. Tikimasi,
kad rūmai mielai įvykdys radio stoties pageidavimą, nes pa-
tys rūmai seniau rūpinosi apie transliavimą įdomesnių rungty-
nių.

LENGVOSIOS ATLETIKOS SEZONO ATIDARYMAS

Lengvosios atletikos sąjunga, vykdydama tolimesnę savo darbo programą, gegužės 19 d. A. Panemunėj, kariuomenės stadione, rengia lengvosios atletikos sezono atidarymą.

Programą sudaro senjorų, junjorų ir moterų konkurencijos. Senjorų bėgimai: 100 m, 200 m, 400 m, 1500 m, 3000 m, 1000 m ir švedų estafetė (400×300×200×100 m). Junjorų: 100 m, 1000 m ir estafetė 4×100 m. Moterų: 60 m, 200 m ir estafetė 4×100 m. Senjorų, junjorų ir moterų mėtymai: diskas, ietis, rutulys. Senjorų, junjorų ir moterų šokimai į tolį įsibėg ir į aukštį įsibėgėjus.

Rungtynių pradžia 9 v. 30 min. Pietų laikas nuo 11 v. 30 min. iki 13 v. 30 min.

Jeigu tik oras bus geras, tai galima tikėtis neblogų rezultatų. Kauno lengvaatletams bus konkurentai Klaipėdos KSS, kuri šiose rungtyneose dalyvaus, nes LAS žadėjo apmokėti 10 lengvaatletų kelionę.

ATVYKSTA LENGVAATLETŲ TRENERIS

Derybos su vengrų atitinkamom įstaigom dėl lengvaatletų trenerio nepasiliko be vaisių. Pasiūlytasis Budapešto aukštosios kūno kultūros mokyklos direktoriaus Szurovitz treneris Magdinecz Rntal su pasiūlytomis mūsų sąlygomis sutiko ir tikimasi, kad apie gegužės 15 d. bus Kaune. Svečią ir mūsų mokytoją sportininkai žada iškilmingai sutikti, nes jo darbas bus kartu ir užmezgimas naujų sporto ryšių su gerai išlavinta vengrų tauta ir jos sportininkais. Pats treneris M. Rntal yra labai populiarus Vengrų sporto sluogsniuose ir mes tikimės, kad jo darbas duos mums daug naudos, kaip dabartiniu metu yra davusi boksininkams trenerio p. Kuuros mankšta.

BAUS NEDRAUSMINGUS FUTBOLININKUS

L. K. Ž. S. vadovybė savo paskutiniame posėdyje nutarė nedrausmingus futbolininkus bausti, nes iki šiol futbolo rungtynių metu daugelis žaidėjų tyčiomis stengdavosi priešingos komandos žaidėjus „kaustyti“, užgaulioti žodžiais ir t.t., o už tai gresdavo tik pašalinimas iš aikštės. Dabar už tokius prasižengimus bus baudžiama net iki 3 mėnesių diskvalifikavimu futbolo rungtyneis. Taip pat bus baudžiami, kaip paskiri žaidėjai, taip ir paskiri klubai, kurie per rungtynes ar treniravimą, būdami uniformoje, vartos svetimą kalbą. Šiuo nutarimu tik reikia džiaugtis, nes iki šiol dėl svetimų kalbų vartojimo būdavo labai blogas įspūdis.

Taip pat tame pat posėdyje nutarta valstybinės komandos treneriu pakviesti žinomą futbolininką ltn. Marcinkų, kuris jau sutiko. Be to, ltn. Marcinkų nutarė vasaros metu pasiūsti vienam mėnesiui į Angliją, Italiją ar Austriją pagilinti, kaip trenerio, žinias. Taip pat nutarta sudaryti nuolatinę valstybinės komandos sudėtį.

Kauno miesto futbolo rinktinei priimta nauja uniforma, būtent: žalios kelnaitės ir baltos megstinės su Kauno spalvų vėliavėle (raudona auksinė) ant krūtinės, o kai bus galutinai priimtas miesto herbas, pakeisti herbu.

Sudominti klubus orasvydžiu, nutarta įsteigti pavasario orasvydžio pereinamąją taure.

ŠAUDYMO RUNGTYNĖS

Gegužės mėn. 12 d. šaudymo S-ga Kaune surengė mažojo kalibro šaudymo rungtynes, kuriuose dalyvavo 26 šauliai. Pirmą vietą laimėjo ltn. Skaržinskas, surinkęs 250 iš 300 taškų, II Išaukas — 242 ir III — Nakutis — 241 tašką. Blogame ore (snigo ir lijo) pasiekti rezultatai vis dėlto neblogi. Pirmų vietų laimėtojams įteiktos dovanos.

DOTNUVOS AKADEMIJA IRGI NEATSILIEKA

V. D. Universiteto studentams susirūpinus fizinio lavinimo privalomu įvedimu, ir Dotnuvos akademija susirūpino ir stengiasi per studentų atstovybę, kad irgi būtų įvestas privalomas fizinis lavinimas.

OREIVIŲ LENKTYNĖS

Gegužės 26 d. Lenkijos aeroklubas rengia Torunio mieste orpūslių (skrajojamų pūslių) lenktynes, kuriuose dalyvaus keletas orpūslių, pradedant nuo mažųjų, 450 m³ talpumo. Kadangi Torunis yra 300 km atstu nuo Lietuvos sienų, tai galima laukti, kad viena kita orpūslių gali būti vėjo užnešta ir į Lietuvą ir nusileisti mūsų krašte. Kiekvienoje orpūsleje būna 1 oreivis, kartais ir 2.

VVS apygardų atstovų suvažiavimas

Gegužės 11 d., Kaune, Žemės ūkio rūmų salėje, buvo gausus 1935 m. Vilniui vaduoti s-gos apygardų atstovų suvažiavimas. Dalyvavo beveik visų VVS apygardų atstovai (17 apygardų), VVS ir Vilniaus Geležinio Fondo komiteto nariai.

Dėl pakitėjų VVS vadovybėje (pasitraukus VVS centro komiteto pirmininkui prof. M. Biržiškai) ir dėl įtemptų santykių su mūsų vakarų kaimynu šiuo suvažiavimu buvo ypač didelis susidomėjimas.

Ši suvažiavimą atidarė naujas VVS centro komiteto pirmininkas, švietimo ministerijos kultūros reikalų departamentu direktorius, dr. Ant. Juška, į suvažiavimo prezidiumą pakviestas: Alytaus apygardos atstovą Šalkauskį, Klaipėdos apygardos atstovą Kurkietį ir sekretoriauti kaunietį studentą Vacių Vrubliauską-Žvirblį.

Pagerbus mirusio centro komiteto nario žurnalisto dr. J. Purickio-Vygando atminimą, apie Vilniui Vaduoti s-gos ateities tikslus ir uždavinius kalbėjo dr. Ant. Juška. Jis nurodė, kad ligšiolinis pirmin. prof. M. Biržiška pasitraukęs iš s-gos vien tik mokslo ir studijų reikalais, pasinaudojęs 1 m. iš V. D. universiteto gautomis atostogomis.

Savo pranešime centro komiteto pirm. dir. Ant. Juška išskėlė aktualius VVS ateities darbus. Ateityje šios s-gos veikimas bus perorganizuotas ta prasme, kad daugiau dėmesio bus kreipiama į kultūrinį Vilniaus vadavimo darbą. Ir VVS organas „Mūsų Vilnius“ duosis irgi rimtesnės medžiagos.

Jau konkrečiai susitarta dėl steigimo Lietuvos Rytams tirti instituto.

Po centro komiteto pirm. pranešimo buvo platūs centro komiteto sekcijų pranešimai: moterų, organizacinės ir kt. Apie moterų sekciją pranešė Grigonienė.

Vilniaus Geležinio Fondo pirmininkas prof. F. Kemėšis plačiai pranešė apie svarbiuosius Vilniaus Geležinio Fondo darbus: Vilniaus Geležinio Fondo darbą mūsų mokyklose, užsienyje. Taip pat jis papasakojo apie įsteigtą aukso knygą.

Apie nuolatinių Vilniaus Geležinio Fondo komitetų steigimą referavo Vilniaus Geležinio Fondo sekretorius A. Kupcikevičius.

Jaunimo sekcijos pirm. stud. Vacys Vrubliauskas-Žvirblis pranešė apie Vilniaus Geležinio Fondo vėjus provincijoje.

Po visų pranešimų buvo gyvos diskusijos.

Vėliau VVS apygardų atstovai pranešė apie savo veikimą, ypač esančios veiklios Alytaus ir Šiaulių apygardos.

Nors suvažiavimas buvo numatytas dviem dienom, tačiau visi reikalai suspėta apsvarstyti per vieną dieną.

Jo Leo

IDOMUS MUZIEJUS

Prieš kelias savaites Naujorke, Nacionalinio banko rūpesčiu, atidarytas labai įdomus įvairiausių piniginių vertybių muziejus. Muziejuje surinkti eksponatai labai įvairūs; iš įvairių šalių ir įvairaus senumo.

Čia galima pamatyti seniausias popierinis pinigas, atgabentas iš Kinijos, iš popierinių pinigų gimtines.

Muziejuje yra ir seniausioji Europos moneta (graikų), nukalta 550 m. prieš Kristų.

Įdomūs ir senosios Švedijos pinigai. Tai vario plokštelės 30 cm platumo ir 24 cm ilgumo. Toks pinigas sveria 15 kg.

Visai kitokie Indijos 1000 m. senumo pinigai. Jie auksiniai ir didumo kaip kanapės grūdas.

Įdomi ir brangiausia pasauly metalo — platinos moneta buvo išleista Rusijoje 1828 m., bet to laiko bankai platininių pinigų neįvertino, nes platiną laikė paprastu metalu.

Didžiausias pasauly pinigas į šį muziejų yra parvežtas iš Karolinų salų. Tai girnapusės formos akmuo, sverias 85 kg. Tenyškščiai gyventojai už tokią „monetą“ duoda 10.000 kokoso riešutų arba žmoną.

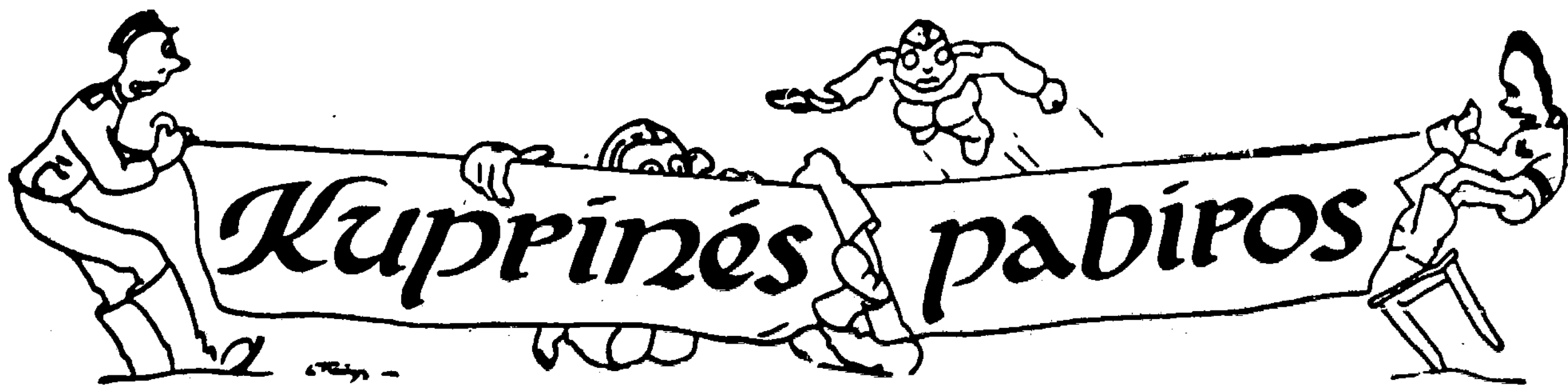
Gan keista ir vokiečių trilijono vertės markė, išleista 1919 m., kada vok. markė buvo labai nusmukusi.

Šiame muziejuje yra daugybė ir primityviškų pinigų, k. a.: įvairių kiaukutų, tigro dantų, iečių smaigalių ir t.t., kurie savo laiku turėjo didelę vertę.

J. Šiožinių Šiožn.

MISIŲ LĒKTUVAI

Balandžio 28 d. Miunchene katalikų kardinolas Faulhaber'is iškilmingai pašventino 2 lėktuvus ir 10 automobilių. Jie skiriami misijoms tolimuose kraštuose (Afrikoje, Azijoje). Lakūnais yra katalikų vienuoliai. Lėktuvai pavadinti „Skrajojancio Kryžiaus“ ir „Šventojo Jono“ vardais.

Feljetonas

Nepasisekė kyšis

Atvažiavus į kareivines, mano draugai pirmieji išgavo apdarą iš sandėlio. Aš laukiu, neinu dar į sandėlį išsiimti apdaro. Mat, girdėjau senuosius kareivius kalbant, kad pirmiesiems visuomet blogesni drabužiai tenka, o paskutiniams visiškai nauji. Negalėjau suprasti kodėl taip yra.

Paklausiu seno kareivio, manau sau.

— Dovanokit, tamsta, ar tiesa, kaip paskutiniai gauna naujesnius drabužius, o pirmieji senesnius. Ir kodėl taip yra?

— Tiesa, tiesa, kaip gi netiesa, juk tamsta pats matai, kiek jūsų čia jaunųjų kareivių yra. Kur gi ims ūkvedys tiek apdėvėtų drabužių? Dėl tos priežasties pirmieji gaus apdėvėtus drabužius, o paskutiniai gal ir visiškai naujus.

Už tokį gerą, draugišką patarimą pasiūliau papirosą ir prižadėjau magaryčioms bonką alaus.

Džiaugsmu netverdamas, šokinėdamas nubėgau pas draugus pranešti jiems, ką man senas kareivis pasakojo. Kai jiems papasakojau, ką man senas kareivis sakė, jie patys ant savęs pyko, pavydėdami man. Prikaišiojo vienas kitam žiopliskumą ir per didelį išsikirščiavimą, kad pasiskubino išsiimti iš sandėlio apdarą.

Per visą mundiravimo laiką, žmonių skaičiui ėmus mažėti, stovėjau prie sandėlio durų ir stebėjau, ar neišeina kuris nors nauju drabužiu. Stoviu ir galvoju. Jei tik pamatysiu naujus drabužius apyvartoj, jokios eilės nežiūrėdamas, smuksiu tiesiai į sandėlį.

Deja, nematyti naujų drabužių. Visi apdėvėtus nešasi. Laimė, kad dar viena gera mintis dinktelėjo galvoj.

Dar man namuos būnant, iš senesnio amžiaus žmonių girdėjau, kad jie, rusų kariuomenėje tarnaudami, duodavo ūkvedžiui kyšį ir visą aprangą naują, it iš po adatos ištrauktą, gaudavo. Hm... Kodėl gi aš negaliu pasinaudoti šita priemone, pagalvojau stovėdamas prie sandėlio durų. Iš piniginių iškrupščiau litą ir linksmai nusiteikęs žengiu pro sandėlio slenkstį, tiesiai prie ūkvedžio. Nustebau įėjęs į sandėlį. Didžiausi kalnai sukrauti iš įvairiausių rūšių drabužių. Dar niekur tiek nemačiau.

— Kokio ūgio tamstai reikia, — klausia manęs ūkvedys.

— Ūgio, kaip tai ūgio, — nustebęs klausiu jį.

Aš ilgai nesiginčiju. Priėjęs arčiau, patogų momentą pagavęs, bruku litą ūkvedžiui į delną. Kas atsitiko su mano litu — nepamenu. Tik žinau, kad tą pačią dieną apdaro negavau, reikėjo eiti kitą dieną pas ūkvedį, tik, žinoma, be lito.

Gavęs tokį pat apdarą, kaip ir kiti, visiems liečiau netikėti senų kareivių pasakoms. Ko nežinai, geriau pasiklausk viršininkų.

Labai pykau, kad už tą „gerą, draugišką“ patarimą vieną papirosą, kaip į balą įmečiau, ir džiaugiausi nepadaręs išlaidų dėl vienos bonkos alaus.

Eil. V. Miseris

Feljetonas

Ką mano įžymieji pulko vyrai apie sportą

(Spec. „Kupr. Pabirų“ korespondentas)

Atėjo pavasaris. Šypsosi gamta. Jau laikas sportuoti. Tačiau ne visi vienokios nuomonės apie sportą. Jūsų korespondentas aplankė įžymesnius pulko vyrus ir teiravosi jų nuomonės apie sportą.

Čia dedame tų įžymiųjų vyrų nuomonės.

Artelninkas: — Mano manymu, sportas tiesiog žalingas. Ir štai dėl ko. Kiek žinau iš savo patyrimo, po įvairaus sporto (čia turiu galvoj ir „valandų stovėjimo“ sportą) greičiau išalkstama ir daugiau suvalgoma. Vadinasi, dienos davinys tenka padidinti, o tai bereikalingas eikvojimas valdiško turto. Tai, kaipo toks, sportas žalingas.

Virėjas, ištiesęs savo duosnią ranką ir saldžiai nusišypsojęs, tarytum prarijęs lašinius su cukrumi, pareiškė savo kulinarišką nuomonę: — O, sportas, be abejo, naudingas. Kariai po sporto valgo daugiau viralo. Mat, susyla, tai nori skysčių. Gi mėsa lieka, nes daugelis visai jos neima, arba ima tik pusę porcijos. Tai ekonomija. O ekonomija, brolyti, šiais krizės laikais net labai reikalinga.

Atsisveikinu ir nudrožiu toliau. Mane pasitinka medicinos personalo atstovas - sanitaras, išsikvėpinęs jodina ir kažkokiais amoniakais.

— Tamstos nuomonė apie sportą — mandagiai jo teiraujos ir amžinąja

plunksna skubinu įamžinti bloknotan pagarbaus vyro nuomonę.

Sanitaras: — Chm, sportas? — medicinos personalas kraipo galvą. — Žiūrint koks, matote. Sakysim, su trumpom kelnaitėm pabėginėti aplink aikštę (galima ir su pilnu šarvavimu) — naudingas dalykas. Nes, matote, lavinasi blauzdos, colii bacilicum, ir žmogus tampa ištvermingesnis. Taip pat, sakysim, neblogas sportas per kumelę šokti — kinkas lavina — ne taip dreba. Tik, matote, aš pats nusistatęs prieš futbolą. Koks ten, sakysim, sportas, jei visi, kaip eržilai, bėgioja ir spardosi. Paskui ateina šlubi į ambulatoriją ir tepk kulnis jodina, arba girdyk ricina. O šiaip aš prieš sportą nieko — spausdamas ranką priduria.

Na, pagaliau nudrožiau pas vyriaušį autoritetą — grandinį. Dar iš tolo patikrinu ar visos mano sagos užsegotos, ar kepurė nenukrypusi ant šono.

— Sveikas — šypsosi tėviška šypsena grandinis.

Kiek galėdamas kariškiau sudaužiau kulnimis. Išdėstau reikalą.

— O, sportas — žinovo išraiška kalba — kariui netgi labai reikalingas. Kaip leidžiamasis į miestą. Mes, viršininkai, norim, kad karys būtų vispusiškai išsilavinęs, atseit, fiziškai ir morališkai. Juk mes čia — grandinis ypačiai pakėlė balsą ir pabrėžė žodį „mes“ — ugdom karišką elitą, mes padarom tai, kad iš nerangaus naujoko, Molio Motiejaus, tampa lieknas, lyg ažuolas, karys. Čia mums padeda sportas. Tai gi, kariuomenėj sportas naudingas.

Eidamas namo svarsčiau visas nuomonės — naudingas arba nenaudingas sportas.

Tačiau, apie sporto naudingumą ar žalingumą palieku spręsti patiems skaitytojams, nors siūlyčiau sutikti su gerb. grandinio kilnia nuomone.

Baugus-Tinavičius

KAD LAIKAS VELITUI NEITŪ

— Klausyk, Jonai, kodėl kariuomenėj vis prieš pusryčius būna gimnastika? — klausia vienas j. kar. kitą.

— Matai, gal dar būna neišvirę pusryčiai, tai, kad laikas veltui neitų, ir būna gimnastika, — atsako antras.

Kr.

NĖRA TEISYBĖS

— Žinai, kaimyne, kariuomenėj visai nėra teisybės, — sako vienas senas ūkininkas kitam.

— Na, kodėl? Man rodos, kad tik ten teisybės daugiausia yra.

— Tik klausyk: mano dukte majorienė, o apie kariškus dalykus visai neišmano, o sūnus tik grandinis ir viską puikiausiai moka. Ot, kad būtų teisybė, tai būtų atvirkščiai.

Kr.

Idomūs ir naudingi leidiniai

Kario Nr. 19 buvo paskelbti keli naudingi leidiniai, kuriuos radau kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyriaus leidinių kataloge.

Teko patirti, kad paskelbus „Karyj“, kurį plačiai skaito kariai, civiliniai tarnautojai, atsargos kariai, šauliai ir didelė visuomenės dalis, daug kas šių leidinių jau išgijo ir vis dar tebesikreipia į Kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyrių. Kai kurie leidiniai, kaip „Trumpas didžiojo karo eskizas“, jau baigiama išpirkti. Taip pat nedaug likę ir iš priešcheminės apsaugos leidinių.

Kadangi tame pat kariuomenės leidinių kataloge yra ir daugiau naudingų tiek kariams, tiek ir civiliams asmenims bei įvairių rūšių specialistams naudingų leidinių, ir kadangi ne visi tie leidiniai parduodami civiliniuose knygynuose, tai norį turėti Kariuomenės štabo leidinių katalogą, gali dovanai jį gauti Kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyriuje, tik reikia atsiųsti 30 ct. pašto ženklelį.

Kad būtų galima lengviau sužinoti apie norimus įsigyti leidinius, pažymėsiu dar jų keletą:

1) Skladkovskio „Karo higienos vadovėlis“, sulietuvino gydytojas kpt. Petraitis, 1923 m. Karo mokslo skyriaus leidinys. 140 psl. Kaina kariams 2 lt. Vadovėlio turinys: a) Žmogaus kūno sudarymas ir jo funkcijos, b) Karo tarnybos higiena, c) Karo higienos reikšmė ir jos padalijimas, d) Vieno mokymas, e) Pratimai be šautuvo, f) Pratimai su šautuvu, g) Gimnastika, i) Žygiavimo higiena, k) Kareivio maitinimas, l) Kareivio aptaisas, m) Apšarvavimas, n) Kareivių higiena ir o) Pirmoji pagalba sužeistiems ir nelaimingais atsitikimais.

2) Gyd. kpt. Petraitis „Populiarės higienos paskaitos“, 1924 m. K. A. M. Karo mokslo skyriaus leidinys, 64 psl. Kaina kariams 1,50 lt., o civiliams 2,00 lt. Vadovėlio turinys: a) Užkrečiamos ligos ir apsisaugojimas nuo jų, b) Bakterijos, c) Ligos, c) Žmogaus kūno atsparumas, e) Apsisaugojimas nuo ligų, f) Lyties (veneros) ligos ir apsisaugojimas nuo jų, g) Triperis, h) Minkštasis šankeris, i) Sifilis, k) Užkrėtimo priežastys ir apsisaugojimas ir l) Neužkrečiamos lyties ligos.

2) Vet. dr. J. Matejūnas ir mjr. P. Babickas „Ipologijos vadovėlis“, 1930 — Vytauto Didžiojo — metai, Vyr. št. spaudos ir švietimo skyriaus leidinys, 182 psl. Kaina kariams 3,50 lt., o civiliams 5 lt. Vadovėlio turinys: a) Anatomija ir fiziologija, b) Eksterjeras, c) Arkliai amžiaus nustatymas, d) Ūgio matavimas, e) Kojų pastatymas, f) Spalvos (plaukas), g) Bendra arkliai apžiūra, j) Ligos ir arkliai priežiūra. Vadovėlis suskirstytas į keturis skyrius: 1) Anatomija ir fiziologija. Šis skyrius suteikia svarbiausių žinių apie arkliai organizmo sudėtį, jo reiškinius ir veiksmus. Jis pamoko specialiai arkliai tyrinėti. 2) Eksterjeras. Šis skyrius moko apie išorines arkliai kūno formas, t. y. supažindina su arkliai tinkamumu, kuriam nors darbu pagal išorines formas. 3) Arkliai užlaikymas (ipohigiena). Čia šis skyrius suteikia žinių — moko kokių reikia imtis būdų ir priemonių arkliai sveikatai ir darbui palaikyti ir 4) Ligos. Šiame skyriuje paminėtos svarbiausios, dažniau pasireiškiančios ligos: vidaus, apkrečiamosios ir išorinės. Jos būtinos žinoti tam, kas turi arkliai, kad galėtų nelaimingais atsitikimais (arkliui susirgus) šiek tiek nusivokti ir pavartoti reikalingas priemones arkliai padėti.

4) Plk. ltn. gyd. Mašanauskas „Arkliai kaustymo vadovėlis“, 1934 m. Vyr. št. spaudos ir švietimo skyriaus leidinys, 62 psl. 76 paveikslų. Kaina kariams 0,60 lt., civiliams 1 lt. Vadovėlio turinys: a) Arkliai: arkliai išvaizda, arkliai kūno sudėtis, kanopos sudėtis, raginės kanopos dalys, kanopos mechanizmas, arkliai kojų stovėseną, judesiai, apžiūrėjimas, elgimasis su arkliai, kanopos ruošimas, b) Pasagos: pasagų dirbimas, vinys, kanopų priežiūra, c) netaisyklingos eisenos, arkliai kaustymas: kertančiųjų arkliai kaustymas, kalkančiųjų arkliai kaustymas, d) netaisyklingosios kanopos, e) nesveikos kanopos: trapios kanopos, suspaustos, pilnos, nusvilusios, kanopų trandys, nuospaudos, užkaustytos ir padurtos kanopos, kanopos nesveikomis varlėmis, kaltūnuotos kanopos.

5) Mjr. J. Katinskas „Kareivių ir jų šeimų pensijos ir pašalpos“ (praktiški nurodymai kareiviams ir jų šeimoms pensijų ir pašalpų reikalu), 1929 m. Vyr. št. spaudos ir švietimo skyriaus leidinys, 50 psl. Kaina kariams 0,80 lt., civiliams 1,20 lt. Knygutės turinys: a) Kam paduoti prašymus ir jų nusenėjimai, b) Pensijų ir pašalpų skyrimo tvarka, c) Pensijų mokėjimų sustabdymas ir nutraukimas, d) Kas yra laikomas karo invalidu, e) Sveikatos tikrinimas,

f) Invalidų prašymų davimo tvarka, laikas ir reikalingi dokumentai, g) Invalidų pensijų didumas, j) Pensininkų invalidų tolimesnis sveikatos patikrinimas, k) Invalidų pensijų sustabdymas ir nutraukimas, l) Kas yra laikoma mirusio invalido kario šeima, m) Mirusio invalido šeimos prašymų davimo tvarka, laikas ir reikalingi dokumentai, n) Mirusio invalido šeimos pensijų didumas, o) Kas yra laikoma žuvusio kareivio šeima, p) Žuvusio kareivio šeimos prašymų davimo tvarka, laikas ir reikalingi dokumentai, r) Žuvusio kareivio šeimos pensijos didumas ir t.t.

(Bus daugiau)

S.

Kareivių bibliotekos 1934 metais

1934 metais kariuomenės dalyse ir įstaigose buvo 34 kareivių bibliotekos, iš jų stambiausios turėjo tomų:

	1935. I. 1	1934 I. 1
9 pėst. pulko	6.406	6.156
Karo ligoninės	3.551	4.295
2 ulonų pulko	3.273	3.589
Atsk. artil. grupės	2.865	2.761
5 pėst. pulko	2.706	2.656
Geležink. kuopos	2.654	2.499
1 pėst. pulko	2.466	2.348
4 artil. pulko	2.557	1.659
7 pėst. pulko	2.296	2.245
II pėst. div. štabo	2.253	2.069
2 pėst. pulko	2.220	2.210

Iš kitų bibliotekų 19 turi nuo 2154 iki 1100 tomų, 4 bibliotekos — nuo 961 iki 750 tomų.

Visose bibliotekose 1934. I. d. buvo 64.929 t. Per metus kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyriaus pirpirkta ir išdalyta bibliotekoms naujų knygų, kai kur knygų nusipirko ir pačios dalys. Bibliotekų valymas nuo pasenusių ir netinkamų vartoti knygų, senų kalendorių (po 10—30 egz. vienoj bibliotekoje), atskirų senų metų žurnalų numerių ir t.t. buvo tęsiamas toliau. Todėl metinis tomų prieaugulis nėra žymus, tik 2.122 t. (1933 m. — 4.196 t., 1932 m. — 2.706 t.).

1935. I. 1 d. bibliotekose buvo 67.051 tomas.

Skaitytojų pr. metais buvo 7.154 (1933 m. — 8.136, 1932 m. — 6.918). Iš jų: 6.019 kareivių, 704 likt. puskarininkiai, 264 — karininkai, 124 likt. puskarininkių šeimų nariai ir 43 — karininkų šeimoms nariai.

Knygų perskaityta mažiau — 63.839 tom. (1933 m. — 66.808 t., 1932 m. — 67.745 t.) vienam skaitytojui tekdavo perskaityti per metus: 1934 m. — 8,9 t., 1933 m. — 8,2 t., 1932 m. — 9,8 t., 1931 m. — 8,0 t., 1930 m. — 7,7 t., 1929 m. — 7,8 t.

Karo ligoninės skaitytojus pažymėsime atskirai, nes jie išbūna ligoninėje trumpą laiką. Per metus ligoninės bibliotekos knygomis pasinaudojo 230 karininkų, 8490 kareivių ir 2120 civilių tarnautojų, iš viso 10.840 skaitytojų (1933 m. — 7.608), jie perskaitė 17.240 t. (1933 m. — 17.799 t.). Ligoninės bibliotekoje vienam skaitytojui tenka 1,6 t. (1933 m. — 2,3 t.). Skaitoma, kaip matome, mažiau.

Nemokamai gautų ir padovanotų knygų (per 1934 metus) vertė — 9.401 lt. Pačios dalys ir įstaigos išleido: knygoms pirkti 3.938 lt. 50 ct., laikraščiams ir žurnalams — 1.416 lt. 90 ct., knygoms įrišti — 3.204 lt. 75 ct., baldams — 1.831 lt. 20 ct. Daugiausia išleidęs pinigų 4 artil. pulkas: knygos pirkti 1.750 lt., laikraščiams — 250 lt.

Bibliotekorių pareikšta daug pageidavimų. Kpt. P., j. ltn. G., virš. B., vyr. pusk. J., j. pusk. N. ir civ. tarn. M ir kiti prašo pasirūpinti bibliotekų papildymų. J. ltn. G. net pažymi, kad „nuo 1933 m. b-ka negavo naujų knygų“ (apyskaita pasirašyta š. m. sausio 12 d.). Vyr. pusk. S. praneša, kad 1934 m. gautos iš spaudos ir švietimo skyriaus knygos blogai įrištos. J. pusk. N. rašo, kad bibliotekoje „beletristikos trūksta, o sauso turinio per daug“. Kpt. J. ir virš. B. prašo siuntinėti daugiau aukštesn. mokyklos ir kitų vadovėlių. Vyr. pusk. J. norėtų, kad bibliotekai mažiau skirtų brošiūrų. Virš. B. pastebi: „pasitaiko, kad iš spaudos ir švietimo skyriaus prisiunčiamos to paties turinio knygos“. J. ltn. prašo skirti daugiau knygų, nes reikia jas padalyti 2 atskirai stovintiems batalionams. J. ltn. L. ir vyr. pusk. Š. prašo etatinio bibliotekoriaus. Vyr. pusk. J. rūpinasi knygų išdavimo proceso supaprastinimu. Senas bibliotekorius vyr. pusk. P. pageidauja, kad būtų sušauktas visų provincijoje stovinčių kariuomenės dalių II bibliotekorių suvažiavimas.

A. R-as

Naujieji leidiniai

MAX HÖRIGER. DER ZIVILE LUFTSCHUTZ

Knyga parašyta vokiečių kalba. Išleista Šveicarijoje, Basele, firmos B. Wepf. Skiriama policijai ir gyventojams kovoje su dujų ir oro pavojum. Tekstas iliustruotas 40 paveikslų. 118 pusl. Kaina arti 4 lt.

Knygoje trumpai, bet išsamiai viskas nurodyta kalbamuoju reikalu. Yra tokie dalykai: šių dienų ginklai, puolant iš oro; lėktuvų sekimo ir pranešimo tarnyba; kvėpavimo apsauga; kolektyvinės apsaugos būdai; priešgaisrinės priemonės; sanitarinės priemonės; nuodingosios dujos bei medžiagos; priešdujinės ir priešlėktuvinės apsaugos organizavimas; įmonių apsauga nuo dujų ir oro pavojaus.

JUOZAS GRUŠAS. KARJERISTAI, ROMANAS

Išleido „Sakalo“ b-vė. 398 psl. Kaina Lt. 4,50.

Gabus novelių rašytojas, didelio savitrašio redaktorius Juozas Grušas, neseniai pasirodė su pirmuoju stambiu veikalu, romanu iš Lietuvos valdininkų-karjeristų gyvenimo. Tema labai aktuali, įdomi ir mūsų literatūroje dar visai nauja, nepaliesyta. Užtat rašytojas čia rado sau gausios ir dėkingos medžiagos. Karjeristų, pataikūnų ir visokių prisiplakėlių, tiek daug žalos darančių valstybei ir visuomenei atsiranda visur ir visuomet. Todėl rašytojas, stengdamasis būti objektyvus, tokių asmenų veikimą atvaizdavo įvairių mūsų politinių srovių valdymo metu.

Karjeristų tikslams siekti patikimiausia priemonė tai prisiplakimas prie valdančios politinės partijos. Užtat partiškumui valstybėje išbujojus, tolydžio išbuvoja ir jo neišvengiamas palydovas — karjerizmas. J. Grušo veikale išvesti karjeristų tipai psichologiškai visai tikri, suprantami ir ryškūs. Jų pasaulėžiūrą ir pažiūras į valstybę ir jos reikalus autorius vyriausių karjeristų (Murzos, Nikolskio) lūpomis išreiškia visiškai teisingai ir labai charakteringai. Kiekviena idėja, anot Murzos, turi turėti utilitarinį tikslą. Tuščio idealizmo jis nepripažįsta, bet užtat aukštai vertina praktiškumą, mokėjimą prisitaikyti, prisiplakti. O karjeristas Nikolskis tiesiog ciniškai pareiškia: „Lietuvos vakar nebuvo, ryt vėl gali nebūti, o mums gyventi reikės visados!“ Užtat šio tipo žmonės visomis keturiomis kabinasi, kad tik greičiau užliptų į pelningesnę vietą, kad tik „daugiau iš Vyčio pasagų ištrauktų auksinių uknolių“.

Smerkdamas karjerizmą, autorius nemažiau smerkia ir partiškumą bei partijų lizdą seimą. Statydami savo partijos reikalus aukščiau, partijų žmonės dažnai gana skaudžiai pažeidžia valstybės ir piliečių interesus. Valdininkai demoralizuojami, partiniais sumetimais šalinami iš tarnybų, o jų vieton priimami „saviškiai“ dažnai menkos vertės asmenys, bet užtat geri agitatoriai. Tarp savęs partijos irgi kuo blogiausiai gyvena. „Bet tik kaip nors surasti pagrindo užpulti kitą partiją, duok jai pasišokėdamas“, — sako Murza. „Jei jiems nekarši kailio, jie tau karš. Jei nori savo nepaleisti, vis laikyk truputį užėmęs kito. Tai demagogiška, bet visur politika taip buvo ir bus“. Kovodamos tarp savęs, partijos nevengia jokių priemonių. Atsidūrusios opozicijoje, partijos kritikuoja ne valdžios politiką, ne administracijos veikimą, bet knaisiojasi po valdančiųjų privatų gyvenimą ir velka aikštėn visas jų ydas, nes tai esą įtikina ir nustato prieš valdžią.

Šalia šių dalykų, rašytojas smerkia protekcionizmą ir kitas mūsų valdininkų gyvenimo ydas. Nemažai tenka ir pagarsėjusiai moterų seklyčiai, kurioje rašytojas mato vieną iš šeimų pakrikimo kaltininkų. Seklyčios veikėja Domantienė išvesta nuostabiai psichologiškai. Apskritai, Domantienė puikiai vaizduoja dažnai pasitaikantį miesčioniškumo ir dvasinės ubagystės tipą. „Man visai neaiškūs tie tavo tautos reikalai“, sako Domantienė. „Besikarščiodamas dėl tų reikalų gali netekti tarnybos“.

Vyriausio personažo Domanto, to realisto, taurios asmenybės, tipas irgi visiškai tikras ir ryškus, ypač sugretinus su karjeristų aplinkuma. Apskritai, tenka pasakyti, kad knyga įdomi ir objektinga. Stilius paprastas, gal kiek žurnalistiškas, bet tai veikalo vertės nemažina.

J. Vilutis

VYTAUTAS SIRIJOS GIRA. MERGAITĖS IR ASONANSAI, LYRIKA

Išleido „Sakalo“ b-vė 1935 m. 61 psl. Kaina Lt. 2.

Poeto Liudo Giras sūnus Vytautas šiuo jau trečiuoju savo rinkinėliu (I. „Golas į ateitį“, II. „Širdys formoline“) vis daugiau gabumų rodo. Šiame rinkinėlyje yra 20 jo eilė-

raščių ir 5 verstiniai. Daugelis iš jų jau buvo spausdinti periodiniuose leidiniuose.

Šio rinkinėlio eilėraščių motyvai, kaip pats knygutės vardas parodo, meilė mergaitėms ir asonansams (sąskambiams). Tačiau šie motyvai nieku ypatingu nepasižymi, stipresnio jausmo nematyti. Dažnai tik gražių žodžių dėliojimas, garsų derinimas.

Kur paliesti kiti motyvai, yra dalykėlių ir stipresnių, nuotaikingesnių. Gražūs dalykėliai „Metalinis jautis“, „Smūtkelis“, o mums kariams labiausiai gal patiks kupinas kilnios patriotiškos nuotakios eilė. „Jėzus ir partizanai“.

Apskritai, tenka pasakyti, kad rinkinėlis sudaro vidutinišką išpūdį.

V-tis

VYT. TAMULAITIS. SKRUZDELYTĖS GREITUTĖS NUOTYKIAI

„Vyties“ b-vės leidinys. 209 psl. Kaina 3 lt.

Vaikų literatūrai praturtinti Vytautas Tamulaitis parašė jau antrą knygutę. Kaip pirmajai („Kiškėlio užrašai“), taip ir šiai knygai tema paimta iš zoologijos pasaulio. Šios rūšies temos, mokamai panaudotos, teikia vaikams daug gražaus, spalvingo pasiskaitymo.

„Skrudzelytės Greitutės nuotykių“, kaip jau ir pats knygos pavadinimas rodo, vaizduoja skruzdžių ir kitų vabzdžių gyvenimą. Knyga mūsų jauniems skaitytojams tuo labiau įdomi, stilius švelnus, lengvas, daug pamokomų minčių ir net gražių pavyzdžių. Viršelį ir tekstą puošia daugelis V. Jurkūno piešinėlių. Apskritai tenka pasakyti, kad knygutė visais atžvilgiais vertinga ir mūsų jaunų skaitytojų, ypač mokyklinio amžiaus, bus godžiai skaitoma. Švietimo ministerija šią knygą rekomendavo visų mokyklų bibliotekoms.

Vil.

Galvosūkių 16 nr. sprendimas

A R A S

1. Karas. 2. Maras. 3. Baras. 4. Caras. 5. Naras. 6. Garas. 7. Saras.

Gerai išsprendė: 1) K. Kostėckienė (Šnč.), 2) v. p. P. Gelžinis (4 p. p.), 3) v. p. A. Pliauskys (I p. div. št.), 4) v. s. p. Bajoraitis (K.S.S.), 5) v. p. Grigalavičius (7 p. p.), 6) v. p. K. Vadzišius (1 p. p.), 7) v. p. J. Zapkus (1 p. p.), 8) v. p. V. Girnius (1 p. p.), 9) ats. j. p. P. Davainis, (Slk), 10) j. p. J. Kastėnas (KPM), 11) j. p. K. Klinauskas (KPM), 12) eil. Al. Talkevičius (Tnk. b.), 13) eil. V. Raugas (ryš. b.), 14) J. Lebonka (K.), 15) V. Zdanavičius (Gž.), 16) A. Garmus (Kmp.), 17) B. Augustinavičius (Š), 18) A. Bobelis (K).

Galvosūkis 20 nr.

(Vert. 1 tšk.)

1) Šiltųjų kraštų augalas. 2) Cirko artistas. 3) Žuvis. 4) Afrikos valstybė. 5) Mūsų kalbininkas. 6) Istorikas vardas. 7) Daržovė. 8) Europos krioklys. 9) Pašaras.

Iš trečiųjų žodžių raidžių turi išeiti jums gerai žinoma vieta.

— ab —

Padėka

Jau nebe pirmą kartą Šaulių S-gos Alytaus teatro kuopelė kariams suvaidina rimtų veikalų. Š. m. gegužės 5 d. vaidino Putino „Valdovas“.

Iš valstybės teatro skolinti kostiumai, gražios dekoracijos pagal K. Šimonio motyvus sudarė visai menišką ansamblį.

Reikia pabrėžti, kad režisorė p. Zavistinavičienė, gerai patyrusi vaidybininkė, nemokamai režisuoja ir puskarininkių rengiamus vaidinimus.

Šį kartą už nemokamai suvaidintą Putino „Valdovą“ ulonai reiškia nuoširdžią padėką.

Švietimo Vadovas

Pranešimas

„RAUDONOJI KĖPURAITĖ“ ANTRĄ KARTĄ

L.Š.Š. Eksperimentinio Dramos Teatro spektaklis „Raudonoji Kėpuraitė“, 5 pav. inscenuota pasaka, turėjęs įvykti š. m. gegužės m. 8 d. ir neįvykęs dėl aktorės ligos, dabar, jai pasveikus, bus rodomas Valstybės Teatre š. m. gegužės mėn. 20 d. (pirmadienį) 16 val. (4 val. p. p.). Bilietai nuo 3 litų iki 50 ct. iš anksto gaunami Valstybės Teatre kasoje nuo 11 iki 13 val. ir nuo 17 iki 20 val., o spektaklio dieną nuo 11 iki 13 val. ir nuo 14 val. 30 min.

Paremdamas L. A. K. gali ir pralobti!

Lietuvos Aero Klubas nariams-rémėjams skiria **16.336** premijas **150.000** lt. sumai:

Nario mokstis Lt. 3,-

3	premijas po	10.000	litų
3	„ „	5.000	„
10	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
100	„ „	100	„

Ir daugybė įvairių smulkesnių.

Premijų skirstymas įvyks 1935 m. birželio mėn. 12 d.

Įsirašyti L.A.K. nariu-rémėju galima:

1. Lietuvos Aero Klube Kaune, Maironio g. 14 nr. (prieš Lietuvos Banką) telefonas 30-03 darbo val. nuo 8 iki 14 ir nuo 16 iki 18 val. ir jo skyriuje Klaipėdoje. 2. Visose pašto įstaigose ir agentūrose. 3. Valstybės Loterijos Vyrčiausioje Agentūroje Kaune, Laisvės al. 35 nr. telef. 9-32 ir pas visus Valstybės Loterijos kolektorius. 4. „Spaudos“ kioskose. 5. Pas asmenis, kuriems L. A. Klubas yra pavedęs telkti narius-rémėjus.

CENTRALINĖ LIETUVOS PIENO PERDIRBIMO BENDROVIŲ S-GA PIENOCENTRAS

didžiausias supirkėjas ir eksportininkas
įvairių pieno produktų ir kiaušinių.

Būstinė:

Kaune, Laisvės al. 29a. Tel.- „Pienocentras“.

Skyrius:

Šiauliai, Stoties gatvė Nr. 3. Telef. 510.

„PARAMOS“ krautuvė Lukšio g-vė 34 Nr.

parduoda įvairius baldus su
20% nuolaidos nuo tikros
jų kainos.

KOOPERACIJOS BANKAS

Kaune, Laisvės al. 62. Savi namai

KAPITALAS Lt. 3.000.000

Priimami indėliai ir atliekamos
visos bankinės operacijos

Korespondentai Lietuvoje ir užsienyje. Telef. 104, 746

Per gegužines, maneirus, eskursijas ir kitas
pramogas visi valgo tik

AKC. B-VĖS MAISTO GAMINIUS

B-vė per savo krautuves: Kaune, Klaipėdoje,
Panevėžyje, Tauragėje ir Šiauliuose

Parduoda: kumpius virtus ir rūkytus, įvairias
dešras, ruledus, lydytus taukus, nu-
garinius ir šoninius lašinius ir įvair.
mėsos konservus.

KAINOS VISIEMS GAMINIAMS SUMAŽINTOS

Tikras taupumas

Daugiausia 4 tūbos per
metus.

Tokia skalsi yra tik

BALTADANT

— tūba visai šeimai.

Be to, turi gerą skonį ir
gerai veikia dantis ir burną.

M a l o n u

T a u p u

Higieniška-malonu-taupu!

89 39 853